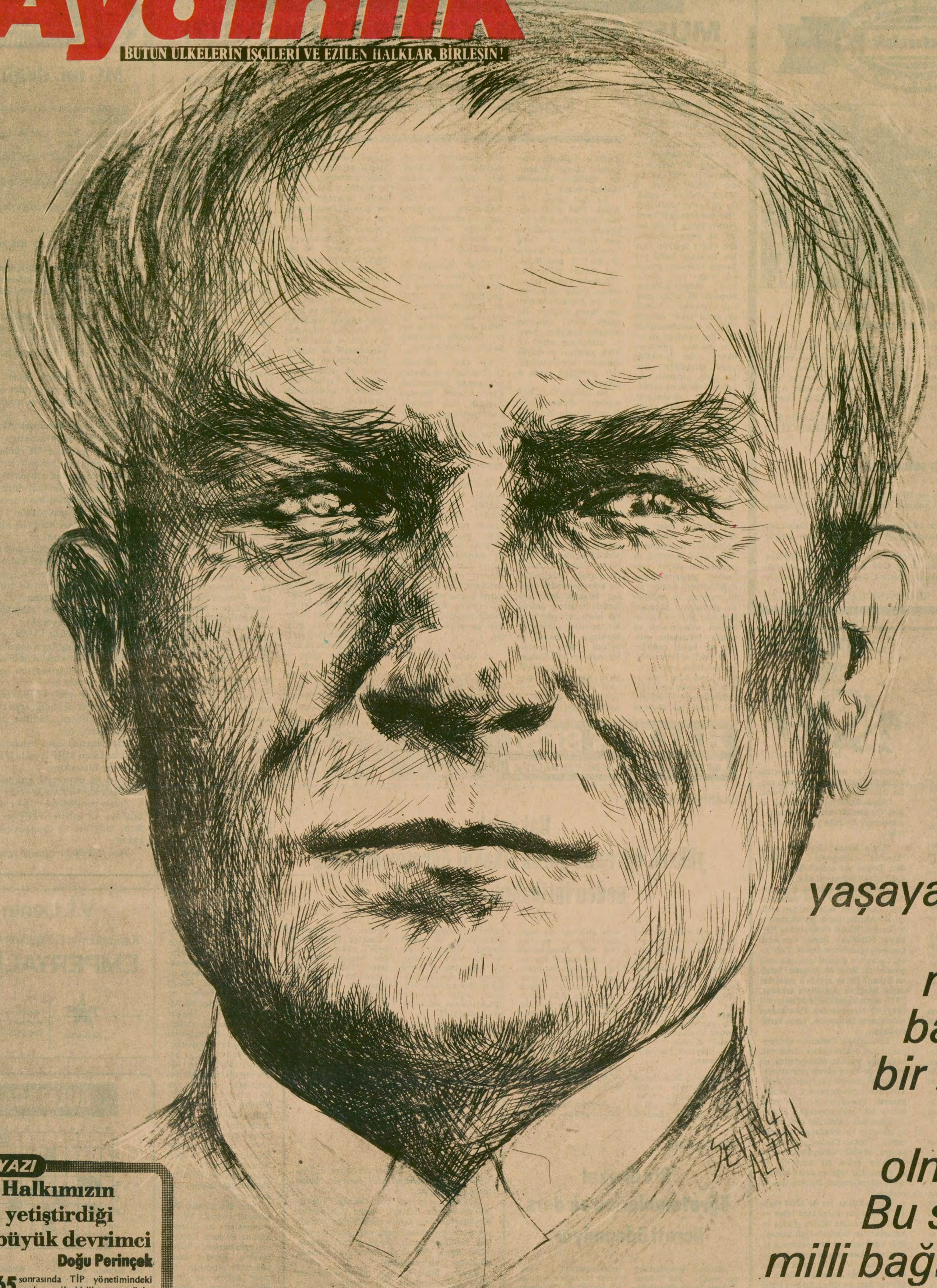
Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

"Ben yaşayabilmek için mutlaka bağımsız bir milletin evladı olmalıyım. Bu sebeple milli bağımsızlık bence bir hayat meselesidir"

K. Atatürk

(23 Nisan 1921'de Ulus gazetesine verdiği demeçten)

BAŞYAZI

Halkımızın yetiştirdiği en büyük devrimci

Doğu Perinçek

1965 sonrasında TİP yönetimindeki yozlaşma ile birlikte, oportünizmin etkilediği çevrelerde, özellikle bazı aydınlar arasında, Atatürk'ü küçümsemek "sosyalistliğin" bir belirtisi sayılmaya başlanmıştı.

Atatürk, ülkemizde uzun yıllar "ebedi şef" olarak anılmış, tartışmanın ve eleştirinin üzerinde tutulmuştu. Arkasından Türkiye'nin "küçük Amerika" yapılmak istendiği yıllar gelmiş, Atatürk ve Milli Kurtuluş Savaşımızın toplumun belleğine yerleşmiş olan devrimci izleri silinip atılmak istenmişti.

Bayar ve Menderesler in yıkılmasından sonra Atatürk büyük devrimci kişiliğiyle toplumun ihtiyacına uygun olarak yeniden parlamış, yeniden milletin önüne geçmiştir. Buna paralel olarak, ka-

(Devamı sa.7, sü.9'da)

Adana'da öğrenciler kitap ve kart satışı yapıyor

Aydınlık gazetesinin, daha güçlü daha taze bir Aydınlık için açtığı kampanyayı destekliyoruz. Çünkü Aydınlık öğrenci gençliğin iki süper devlete ve anarşiye karşı verdiği mücadelede vazgeçemeyeceği güçlü bir silahtır.

Arkadaşlarımızla toplanarak kampanyaya nasıl katılabileceğimizi tartıştık. 250 bin liralık hedef koyduk. Açtığımız kart ve kitap sergisinden 10 günde 11 bin 500 lira kazandık. Türkiye halkının daha güçlü daha taze Aydınlık'ı gerçekleştireceğine inanıyoruz.

ADANA'DAN
DLB'Lİ ÖĞRENCİLER

Aydınlık için sebze satıyorum

Çıkardığınız Aydınlık gazetesini sürekli okumaktayım. İlk çıkacağı sırada açılan kampanyaya katılmıştım. O zamanki katkım 300 lira ve 10 tane de deri olmuştu.

Bu kampanya için mahallemizde 30 bin lira hedef koyduk. Hedefi aşacağımızdan da ümitliyiz. Arkadaşlar kampanya için pazarda sebze satıyorlar.

"Daha güçlü Aydınlık" kampanyası için ben 3000 lira hedef koydum. Bunun için deri topladım, muz dalı ile de 3000 lirayı aşacağım. Aydınlık gazetesine en içten sevgi ve selamlarımızı iletiriz. Biz iki arkadaş daha güçlü Aydınlık için mücadele edeceğiz."

GAZİPAŞA'DAN İKİ ARKADAŞ

Mehmet Can'a giderayak...

Bir mahkum arkadaştan sitem aldım. "Daha önce de yazdım yayınlamadınız. Sesimizi kamuoyuna duyurmuyorsunuz. Biz herşeyi göğüsleyebiliriz. Cezaevinden başka cezaevi yok." diyor.

Evet, öldürecek değiller ya. Bize yazdığı için birtakım cezalar, sürgünler verirler. Arkadaş, zaten cezaevinde cehennem hayatı yaşıyoruz ne fark eder demek istiyor. Adının açıklanmasından çekinmiyor. Ben yine de açıklamayacağım. Bazılarının giderayak ne yapacakları belli olmaz. Üstelik Mehmet Can kafasında birinin gelmesi çok mümkündür. Ne diye öfkesini senden çıkarsın, mahkum arkadaşım?

Şimdi mahkum arkadaşın Mehmet Can'a giderayak yönelttiği eleştirileri beraber okuyalım. Mehmet Can'ın da okumasını isteyelim. Belki önündeki günlerde oturup düşünmesine ve özeleştiri yapmasına yarar:

"Sayın Mehmet Can,

"Görevine geldiğinden bu yana çok vaatler yaptınız. Biz mahkumlar için yararlı hiç bir şey getirmediniz. Yaptığınız herşeyi karmakarışık ettiniz ve bıraktınız. Siz gitmeden bizlerin size söyleyecek sözleri var.

"Sen her konuştuğunda affa karşı olduğunu, bundan sonra artık af çıkmayacağını söyledin. Af senin elinde olan şey değil, sen af yok diyorsan bizden de sana bundan sonra oy yok. Milletvekilliği yok diyoruz. Ne ekersen onu biçersin.

"Sayın Bakan, senin ne yapıp ne söylediğine bir bakalım. 2148 sayılı İnfaz Kanununda yaptığın değişiklik vadettiğin gibi değil. Hem de çok farklı. Her mahkum aldığı cezanın ayda 14 gününü yatacak diyordunuz. Tam tersi oldu. Oysa bir ayın 16 günü yatılıyor. 14 günü infaz oluyor. Fark eden bir şey yok yani. Biz eski infaza razıyız. Tekrar eski infaza göre yapıp da gitsen iyi olur. Çünkü eski infaz cezasının üçte birini yatanı, açık veya yarı-açık cezaevine gönderiyordu. Şimdi ise cezasının yarısını yatan dahi gidemiyor.

"Sayın Bakan, 6 günlük indirim hiç bir işe yaramadı. Bu 6 günlük indirimi kendi cebine koy. Zarar etme. Bize eski infaza göre işlem yapın, çünkü 6 günlük indirimin uygulaması öyle saçma ki açık da olsun kapalı da olsun uygulanamıyor. Sadece tahliyelerde uygulanıyor. Oysa siz böyle dememiştiniz. "İyi halli ve iş yurtlarında çalışanlara uygulanacaktır" Böyle demiştiniz. Her söylediğin biribiriyle çelişiyor. Ne iyi halli ne de iş yurtlarında çalışan mahkumlar için hiç bir şey değişmiyor. Mahkumlar için her söyledikleriniz ve yaptıklarınız cezaevinde huzursuzluk getirdi. İyi olan dışında her şey getirdi. Mahkumların ve cezaevi idarecilerinin aralarına düşmanlık tohumları saçtın. Oturduğun yerden emir ederek.

"Sayın Bakan, bu eserlerinle öğün. Oy zamanı melekler kadar masumsunuz. Koltuğa geçtinizmi tam tersi...

"Sayın Bakan, bir demecinde "tarafsız" olduğunu söylüyordun. Doğru mu acaba? Bir kaç örnek vermek istiyorum size.

"Bir mahkum arkadaş 3 ay içinde kendi isteğiyle dört cezaevine gitti. Ardından telle emirler verildi. Bu arkadaş yakın bir akrabanızmı acaba? Adana Cezaevinden Niğde'ye, Niğde'den İmralı Yarı-Açık Cezaevine, ardından İmroz Tam Açık Cezaevine gitmesi için telle emir gönderildi. Buna ne dersiniz. Tarafsız Bakan? İki ay içinde 3 cezaevini kendi isteğiyle değiştiren arkadaş, 1977 seçimlerinde CHP Milletvekili adayı idi Nevşehir'den. Bu arkadaşı tanıdığınızı sanıyorum, sayın tarafsız Bakan.

"Hastalıktan hastaneye gidemeyenler can çekişe çekişe ölenlerden bakanlığa yazılan dilekçelerine ne evet ne de hayır cevabı gelmeyenleri. Bir iki senedir yargılandığı mahkemesine gidemeyenleri, bunları yazmak istemiyorum. Bunlardan sadece bir örnek vereceğim. Toptaşı Cezaevinde yalnız bir kere sorguya çıkarılan bir arkadaştan bahsedeceğim. Toptaşı Cezaevinden, Paşakapıya, oradan Sakarya'ya, oradan Niğde'ye gelen bir arkadaş, 38 ay geçmesine rağmen halen mahkemeye çıkamamıştır. Bu arkadaşa ne dersiniz?

"Sayın Bakan, bir de 1803 sayılı Af Yasasından yararlanan idam ve müebbet cezasına hüküm giymiş arkadaşlar var. Bunlarla ilgili konuyu öyle karmaşık bir hale soktunuz ki, içinden çıkılacak gibi değil. Suç ortağı çıkalı bir yıl olmak üzere, öbürü ise hala yatmakta. Buna da adli bir hata mı diyeceksiniz? Diğer işler gibi çözemiyorsunuz: Cezaevinin arabasının boyasını değiştirmek, cezaevinin adresini değiştirmekle ne olabilir? Sayın Bakan; mühim olan cezaevinin içi, içi... Baskı, açlık, perişanlık, sefalet, huzursuzluk doluyken siz boya ve adres değiştiriyorsunuz. Bir hastayı düşününüz onun boynuna çok süslü laflarla dolu olan bir tabelayı assanız, o hasta iyi olur mu tedavi olmayınca?

"Sayın Bakan, mühim olan tedavidir-tedavi!...

"Bu yalnız benim talebim değil. Onbinlerin talebidir. 24/10/1979

Niğde Kapalı Cezaevinden
bir mahkum (adı bizde saklı)

FİKİR MEYDANI

MUSTAFA KEMAL'İ YAŞATANLAR (2)

Mehmet Eyüp Kızılok
Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi; DGB üyesi

İsmet Paşa ise, yükselen emperyalist ABD'ye yaranmak için 1947'lere değin devlet politikası olan Bolşeviklerle dostluk politikasını terk ederek komünizm aleyhtarlığı kampanyası açmış ve bu kampanyaya M.Kemal'i de alet etmeye kalkışmıştır. Bu nedenle o güne değin ABD'ye çatan "Millet" dergisi, 8 Mayıs 1947'de Atatürk'ün bir sofra sohbetinde, "Bu memleketteki komünistler yalnız bizim tevkif ve hapsettiklerimizden ibaret değildir. Bunları bıraksak belki aralarında hatalarını anlayarak islah-ı nefs edenler olur" dediği yazılmış, bununla da kalınmamış, cam üzerinden M.Kemal'in yazısı taklit edilerek "Şurası unutulmamalıdır ki, Türk aleminin en büyük düşmanı komünistliktir!.. Her görüldüğü yerde ezilmelidir" diye bir tarih kitabının son kelimesinin altına yazıldığı ileri sürülmüştür. (15 Mayıs 1947 tarihli Millet dergisi) Bunların doğruluğu kanıtlanamayınca da bu sözlerin Eskişehir konuşmasında geçtiğini ileri sürmüşlerdir. 5 Ağustos 1929 tarihinde Atatürk'ün Eskişehir'deki konuşması ise şöyledir:

"Türk milletinin sosyal düzenini ihlale yöneltilmiş didinmeler boğulmaya mahkumdur. Türk milleti, kendinin ve memleketin yüksek menfaatleri aleyhine çalışmak isteyen fesatçı, sefil, vatansız ve milliyetsiz ahmakların hezeyanlarındaki gizli ve kirli emelleri anlamayacak ve onlara müsamaha edecek bir heyet değildir.

O şimdiye kadar olduğu gibi doğru yolu görür. Onu yolundan saptırmak isteyenler ezilmeğe, kahredilmeğe mahkumdur. Bunda işçi, köylü ve özellikle kahraman ordumuz candan beraberdir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın." (1)

Bu işin devamı 31 Aralık 1964 günlü Toprak dergisinde 1944 Turancılık davası sanıklarından Senatör Dr. Fethi Tevetoğlu'ndan gelmiştir. Bu nota göre, M.Kemal şunları söylemiştir: "Bu memleketteki komünistler yalnız bizim tevkif ve hapsettiklerimizden ibaret değildir. Bu işlerle bizzat yakından alakadar olacağım. Şurası unutulmamalıdır ki, Türk aleminin en büyük düşmanı komünistliktir. Her görüldüğü yerde ezilmelidir."

Bu konuda R.N. İleri şunları söylemektedir: Oynanan oyun 1947 Millet dergisi ile 1964 Toprak dergisi karşılaştırılınca derhal ortaya çıkmaktadır. Millet dergisinden adeta bir fotomontaj yapılarak Toprak'taki metin elde edilmiştir, şöyle ki, Dr. Tevetoğlu:

a) 7 Ağustos günlü Millet'ten Eskişehir nutkunu almış.

b) 8 Mayıs günlü Millet'ten 1928 yılında Atatürk'ün kimden rivayet edildiği belirsiz, bir sofrada yaptığı iddia edilen bir konuşmasından 'Bunları bıraksak belki aralarında hatalarını anlayarak islahı nefs edenler olur' ortadaki cümlesi çıkartılmış ve birinci ile üçüncü cümle Eskişehir nutkuna eklenmiştir.

c) 15 Mayıs günlü Millet'in kapağındaki fotokopi yani "Şurası unutulmamalıdır ki, Türk aleminin en büyük düşmanı komünistliktir. Her görüldüğü yerde ezilmelidir!" cümlesi de en son ilave edilmiş, böylece Toprak (31.12.1964) dergisindeki uydurma yazı elde edilmiştir.

Montaj incelendiğinde ortaya şu gerçekler çıkmaktadır:

a) Dr. Tevetoğlu'nun orta cümlesini çıkarttığı sohbet konuşmasının tarihi 1929 değil, 1928'dir. Herhalde sofrada bir yıl önce kullanılan bir cümle, bir yıl sonra aynen Eskişehir demiryolu garında kullanılamazdı.

b) Orta cümlenin Dr. Tevetoğlu tarafından çıkartılması anlamlıdır. Eğer Atatürk "Bunları bıraksak yola gelenler olur" anlamında konuşsaydı, "Her gördüğün yerde ezilmeli" sözü ile açık bir çelişki olurdu, ondan bu cümleyi yok etmek şarttı.

c) Kitabın son sahifesindeki yazı Atatürk'ün değildir. Çetin Altan bu yazıyı "uluslararası önemde yabancı ehli vukufa" incelettiği vakit, yazının sahteliği ortaya çıkmıştır. Kaldı ki, yazıyı taklit ederek bu cümleyi piyasaya atan, kendisinin cam üzerinden yazıyı kopya ettiğini itiraf etmiştir. Kitap meydanda değildir. Yani bu yazı tamamen düzmecedir.

d) Başka başka yerlerde ve tarihlerde söylendiği ve yazıldığı ispat edilen ve ikisi sahte olan yazıların hayali bir gazetede çıktığı söyleniyor. Hayali, çünkü gazetenin birinci sayısında çıktığı iddia edilmiştir. Halbuki Atatürk'e Sakarya gazetesi başyazarı olarak bir gazeteci tanıştırılmıştır, yazı 7 Ağustos günü Sakarya'nın birinci sayısında çıktıysa başyazar "Faruk Şükrü" iki gün önce, daha çıkmayan bir gazetenin başyazarı olamazdı.

Faşistler ve gardrop Atatürkçüleri, yıllarca bu yalanla halkın ve gençliğin beynini yıkamaya ve komünist düşmanlığı yaymaya çalıştılar ve bunda etkili de olabildiler. Bundan en çok faşistler ve revizyonistler yararlandı. Faşistler antikomünizm edebiyatında yararlandı. Revizyonistler ise, 1974'ten itibaren dünyanın en güçlü emperyalisti durumuna geçen Rusya'nın ülkemizi işgal edebilmesinin önündeki engel olan Mustafa Kemal ve Kuvayı Milliye ruhunu yıkmada kullandılar. Yüzünde sosyalizm maskesiyle Türkiye gençliğinin bir bölümünü kendilerine bağladılar ve halkın geçmişteki bütün milli değerlerine yoğun bir saldırı başlattılar. Onlar biliyorlardı ki bağımsızlık ruhunu öldürmeden Türkiye işgal edilemez. İşte bu yüzden MHP'li faşistlerle bu konuda el ele verip M.Kemal'i karalamaya giriştiler. Ama devrimci gençlik onun bağımsızlık bayrağını yerden alıyor ve yükseklere kaldırıyor. Onun kişiliği üzerinde dolaştırılan karanlık bulutları yırtıyor ve Mustafa Kemal'e sahip çıkıyor.

Mustafa Kemal'i unutturmaya çalışanlar ve yaşatanlar

Mustafa Kemal konusunda gençliğin kafası açıktır. Türkiye gençliği bilmektedir ki, gardrop Atatürkçüleri, süper devletler önünde takla atan politikacılar ve Mustafa Kemal'i faşist propagandalarına alet etmeye kalkışan MHP temsil edemezler.

Mustafa Kemal hakkında MHP'li faşistlerin ve minyatür Hitler A.Türkeş'in söyleyecek tek bir sözleri dahi olamaz. Çünkü onlar üstün ırk safsatası olan Turancılığı savunurlar. Oysa Turancılığı yasaklayan Mustafa Kemal'dir. MHP ve Türkeş Kürtlere karşı düşmanlık yayar ve uygular. Oysa Mustafa Kemal, Kürtleri kardeş kabul etmiş, onlarla birliği savunmuştur. MHP mezhepçilik yapar. Oysa Mustafa Kemal, Alevi-Sünni tüm halkın önderidir daha ötesi laiktir.

MHP iç savaştan ve halkı katletmeden yanadır. (K.Maraş ve Malatya'da olduğu gibi) Oysa Mustafa Kemal birlik ve özgürlüğün simgesidir. MHP fetihten yanadır, Ege'de savaştan yanadır. Mustafa Kemal ise mazlum milletler arasında barıştan yanadır. MHP halka ve devrimcilere karşıdır. Mustafa Kemal ise emperyalizme karşı, Kuvayi Milliyenin başında ve devrimcilerle omuz omuzadır. İşte bu yüzden MHP ve Türkeş Mustafa Kemal'e sahip çıkamaz. 10 Kasımlarda sevinç gözyaşları döker ve kurt misali hem kuyruğunu toplayıp hem de için için küfreder. Çünkü MHP Kuvayı İnzibatiyenin, Türkeş ise Çapanoğullarının, Anzavurların mirasçısıdır. Kocamış emperyalist ABD'nin kocamış kurtu olan MHP, işte bu nedenlerle Mustafa Kemal'e sahip çıkamaz.

İsmail Bilen ve sahte TKP'ye gelince, bunlar Çerkez Ethem'in, Zeki Baştımar döneğinin mirasınıntakipçileridir. Bunlar Mustafa Kemal'in bir numaralı düşmanları içinde en azgınlarıdır, çünkü bunlar yeni yetme mandacılar olup, mandacılık konusunda Yunus Nadi'leri bile geçmişlerdir. Bunlarda halka güvenin zerresi yoktur. Açıktan açığa 'Yaşasın Sovyetler Birliği' diye bağırırlar ve Çekoslovakya işgalini, Kamboçya işgalini, Eritre'de Kübalı paralı askerlerin ve Rusya'nın katliamını, Afganistan'da halkın MİG-21'lerle bombalanmasını hep enternasyonal yardım diye alkışlarlar. Onlar Birinci Dünya Savaşının Hürriyet ve İtilafçılarının bugünkü devamıdırlar. Hürriyet ve İtilafçılar Fransız ve İngilizlere yol gösteriyorlardı. İ.Bilen ve İGD'li beslemeleri, Rus tanklarına yol açmaya hazırlanıyorlar. İşte bu yüzden bağımsızlığın simgesi Mustafa Kemal'e ve İstiklal Marşına ODTÜ'de olduğu gibi azgınca saldırıyorlar.

Ama tüm çabalar boşunadır. Faşistler ve revizyonistler bu ülkenin halkına Mustafa Kemal'i unutturamazlar. Bugün devrimci hareket onun yolundan gitmekte, iki süper devlete ve mandacılara karşı verilen mücadelede, onun bağımsızlıkçı ruhu, Türkiye halkının ve gençliğin yolunu aydınlatmaktadır.

Onun şu sözlerini duyar gibiyiz:

"...Yabancı bir devletin koruyuculuğunu istemek, insanlık niteliklerinden yoksunluğu, güçsüzlüğü ve uyuşukluğu kabullenmekten başka birşey değildir... Böyle bir ulus tutsak yaşamaktansa yok olsun daha iyidir.

"Öyleyse YA BAĞIMSIZLIK YA ÖLÜM!"

1- Atatürk ve Komünizm S. 356. Yazan R. N. İleri Anadolu Yayınları.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

İSLAHİYE GAZİANTEP

Bakanlık, yüksek öğrenim gören ilkokul öğretmenlerinin neden intibakını yapmıyor?

Bir yılı aşkın bir süre önce ilkokul öğretmeni olarak Mektupla Öğretim Programından üç yıllık Eğitim Enstitusunun Türkçe bölümünü bitirdim. Okulumdan aldığım "Okulu Bitirme Belgesinin" noterlik suretiyle mayıs ayında intibakımın yapılması için başvuruda bulundum. Bakanlık diplomamın aslını isteyerek intibakımı yapmadı.

Eğitim Enstitülerini bitirip kurayla atananlardan diploma istenmiyor. Tam dört yıl üç yıllık Eğitim Enstitüsünü görevimi de yaparak bitirmeye çalıştım. Çok dar olanaklarımla bir yığın masraf yaptım. Para ödedim. Bir öğretmen maaşı iki çift ayakkabı alamazken, yüzde beşyüz-bine varan zam ve artışlara karşın hakettiklerimiz neden verilmiyor? Zaten dört yıl üstüste terfi ettirilmedim. Açık raporlarda başarılı, gizli raporlarda yetersiz olduk. Sebep gerçek yurtsever olmamızdır. Neyse bu yıl barajı kırarak terfi ettik.

Aslında bakanlık bizden diploma istemekle zorluk çıkarmaktadır. Diplomanın ne gereği vardır? Diploma için sağlık raporu almamız, bir yığın masraf yapıp zaman harcamamız gerekiyor. Biz en uzak köylerde ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra daha ne isteniyor?

Diğer taraftan bakanlık, ilkokul öğretmenlerini iki yıllık ve dört yıllık Eğitim Enstitülerinde "Uzaktan Eğitim Projesiyle" yüksek öğrenimden vazgeçirmeye çalışıyor. Yüksek Öğrenim yapanların da intibakını yapmıyor. Benim durumumda yüzlerce, belki de binlerce öğretmen vardır. Bakanlıktan intibakımızın yapılmasını diliyoruz.

Bir Köy Öğretmeni

DİYARBAKIR

Biz ilkokul öğretmenlerine ek ders ücreti ödenmiyor

İlkokul öğretmenlerine verilen yan ödeme farkları ve ek ders ücretleri hala ödenmedi. Öğretmenler 5 bin lira gibi bir parayla bu zor hayat şartları ile karşı karşıya bırakılmaktadır.

Bugünün bu hayat şartlarında 5 bin lirayla geçim sağlanamayacağı aşikar olmasına rağmen sayın yetkililerin konuya eğilmeleri pek de mümkün değil gibi görünüyor. Oysa bakanlık yetkililerinin verdikleri demeçler hiç de samimi değil.

Öğretmenlerin ülkenin kalkınmasında önemli bir faktör olduğu bir gerçektir. Devletin memurlarının sosyal ve iktisadi gereksinimlerini sağlamak zorunda olduğu da bir gerçektir. Öğretmenlerden bu ücretle görev beklemek, öğretmenle alay etmekten başka bir şey değildir.

İlkokul öğretmenlerinin yan ödeme farkları ve ek ders ücretlerinin verilmesi için yetkililere bir kez daha görev sorumluluklarını hatırlatıyoruz.

Aradaki bürokrat engeller derhal kaldırılmalıdır. En kısa zamanda öğretmenlerin yan ödeme farkları ve ek ders ücretleri ödenmelidir.

Hüseyin YÜZÜGÜZEL
İlkokul Öğretmeni

AZDAVAY KASTAMONU

"ÇAY VAR ÇAY"

Tamam anladık. "Sigara var sigara da" bu "çay var çay nereden çıktı" demeyin. Anlatmaya çalışacağım.

Azdavay'ın köyleri çok fakirdir. Toprakları verimsizdir. Kazaya ulaşım çok zordur. Köylüler bundan dolayı misafirlerine yemekten önce, yemekten sonra çay ikram ederler. Tek tesellileri çaydır. Şimdi o da karaborsa. Satışı sigara gibi elden yapılmaya başlandı. 15-20 lira. O da bulabilirsen.

Köyden pazar üç saat çeker. Köylülerin çoğu çay alabilmek için pazara gidip de eli boş döndükleri çok olmuştur. Çay satılan bir yer keşfedildi mi bir sır gibi saklanıyor.

Köylüleri bayram öncesi bir telaş almaya başladı. "Çaysız ne yapacağız?" Tüm gecelerimiz çaysız geçmeye başladı. Bizler çay çay diye kapı kapı dolaşırken gazetelerde "şu kadar ton çay denize döküldü" diye haberler çıkıyor.

Gelin sizler bu işin içinden çıkın. Bir taraftan çay denize dökülsün. Öte yandan bizler döviz arar gibi çay arayalım.

Çaysız kalmak için mi oy verdik yoksa?..

Sahi bugün öğrencinin biri kulağıma yavaşça "Öğretmenim, babamda 4 paket çay var. Getireyim mi?" dedi. Çocuklar gibi sevindim.

Yarın çayım gelecek. Gör bakim kaç lira?"

Salih Karaoğlu
Kerta-Karamustafa Köyü Öğretmeni

MC mi, değil mi?

Şimdi kamuoyu iki şeyi merakla beklemektedir:

Birincisi: Yeni kabine kimlerden teşekkül edecektir?

Ki önceki günkü yazımızda bu konuya değinilmiştir.

İkincisi: Yeni hükümet üçüncü bir MC midir, değil midir?

İşte bugünkü yazımızda da bu konu işlenecektir.

....

Ecevit'e göre yeni hükümet "örtülü MC'dir..."

Yani, dışı AP ambalajlı, ama içinden 3. MC'nin çıkacağı bir hükümet paketi...

Demirel'e göre ise, yeni hükümet "örtülü MC değildir..."

Eh bu hükümetin "Örtüsüz MC" olması sözkonusu olmadığına göre (çünkü öyle olsaydı, AP, MSP, MHP biraraya gelip 3. MC'yi kurarlardı) hükümetin siyasi yörüngesi nedir?

En fazla kimin işine gelecektir?

Kanaatimizce bu sorular şöyle yanıtlanmalı, bu hükümete şu açıdan bakılmalıdır:

Bugün yarın kurulacak AP azınlık hükümeti 3. MC olmayacaktır.

Birinci ve ikinci MC hükümetlerinde olduğu gibi, bazı bakanlıklar MHP Genel merkeziymişçesine çalışamayacaktır.

Yine MC hükümetleri dönemindeki gibi, MHP olağanüstü boyutlara varan kadrolaşmalar yapamayacaktır.

Ne var ki, yeni hükümet yine de MHP'nin işine yarayacaktır.

Olağanüstü boyutlarda olmasa da, MHP, bakanlıklardaki kadrolaşma hareketinden kârlı çıkacaktır.

Çünkü AP'nin elinde yeterli sayıda kadro bulunmamaktadır.

AP'li kadroların eksikliğini MHP'li kadrolar tamamlayacaktır.

Gerçi AP içinde "MHP'ye karşı olanlar" bu kadrolaşmaya engel olmaya çalışacaksa da, onların çabaları MHP'nin kadrolaşma hızını yavaşlatmaktan başka bir anlam taşımayacaktır.

Dediğimiz gibi, AP'nin elinde yeterli sayıda kadro olmadığı için ister istemez MHP'li kadrolarla birlikte çalışmak zorunda kalacaktır.

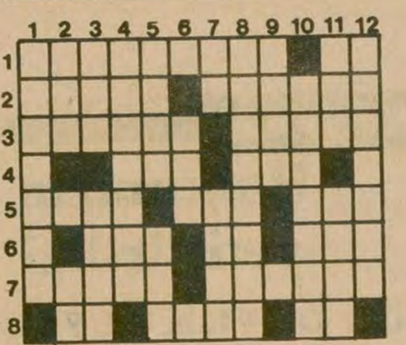
Hiç olmazsa bazı bakanlıklarda, bazı köşebaşlarını MHP'li yada MHP'ye vakın kadrolar tutacaktır.

Tabii bu durum AP içindeki MHP muhaliflerini hoşnutsuz kılacaktır.

Zaten yeni hükümetin yeni bir MC olmasına, AP içinden MHP'ye karşı olanların tepkileri ve denetimleri engel olacaktır.

Yeni hükümete bakış açımız budur.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Bir ruh hastalığı, karasevda-Eski dilde su. 2) Açıkça, açlık-Bayan rakip. 3) İstemeye istemeye-Olağanüstü, olaylarla süslenmiş öykü. 4) Bir emir-Yemin. 5) Tersi belkemiğini meydana getiren kemiklerden her biri-Bir yağış ürü-İç kısmı. 6) Bir göz rengi-Tersi kimyada Terbiyum'un simgesi-Eğik olmayan. 7) Bir kimsenin çoğunun çocuğu-Tersi başka diller türetmiş olan dil. 8) Bir bağlaç-Anlayış (eski dil)-Boru sesi.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Özür, bahane. 2) Tersi İspanyol narası-Eski silahlardan. 3) Bir çoğul eki-Yürürlükte olan. 4) Asya'da bir yarımada. 5) Tersi kültür-Birdenbire. 6) Başlangıçta yer alan. 7) 'Orak'ın yarısı-Büyük kızkardeş. 8) 1790-1869 yılları arasında yaşamış olan bir Fransız şairinin adı (okunuşu). 9) Tersi bir renk. 10) Yetenek (eski dil). 11) Bir tür kaba kumaş-Bir mürekkep çeşidi. 12) Avrupa'da bir ülke.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

* * *

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 10 KASIM 1979
500 KURUŞ

BAŞBAKAN ADAYI NE KARAR VERECEK?

FAİK TÜRÜN

ALİ ELVERDİ

Demirel, ufukta hükümeti kurma şansı göründüğünden bu yana "The Prime Ministers" (Başbakanlar) kitabını yanıbaşından eksik etmiyor. 12 Martçıları bakan yapmalı mı, yapmamalı mı? Acaba kitapta bu soruya cevap var mı?

Demirel parti içi temasları sürdürüyor

Hükümette 12 Martçılar istenmiyor

● AP Grubu, Türün ve Elverdi'nin hükümete girmesine karşı çıkıyor

ANKARA (ÖZEL)

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in kuracağı hükümette eski 12 Martçılara yer verilmemesi isteniyor. Bu görüşün AP'li bazı parlamenterler ve Partinin bazı yöneticileri tarafından Genel Başkana iletildiği bildirildi.

Özellikle Faik Türün ve Ali Elverdi gibi bazı isimlerin hükümette yer alması halinde, böyle bir hükümet listesinin Cumhurbaşkanlığınca çok hoş karşılanmayacağı bildiriliyor.

Demirel, hükümet listesi üzerindeki son çalışmalarına başlamadan önce, Partisinin tüzüğü gereğince önceki gece Genel İdare Kurulu, dün de TBMM grup yöneticileriyle toplantılar yaptı.

Demirel'in bugün de saat 11'de Ortak Grup Toplantısında konuşarak hükümet çalışmaları hakkında bilgi vereceği öğrenildi.

Demirel'in yarını, hükümete almayı düşündüğü kişilerle görüşerek geçireceği, bu çalışmanın tamamlanmasından sonra da listesini salı günü Cumhurbaşkanına sunabileceği bildirildi.

Öte yandan Çankaya'ya yakın çevreler, Demirel'in pazartesi günü Cumhurbaşkanı ile bir görüşme yaparak bir onay alacağını daha sonra da kesin listesini Korutürk'e sunacağını belirtiyorlar.

Demirel'in hükümetini sunup, listenin Cumhurbaşkanınca onaylanmasından sonra, AP'li bakanlar göreve başlayacaklar. Bu arada belli bazı bakanlardan oluşan bir komite de hükümet programı üzerinde çalışmaya başlayacak.

Anayasa gereğince hükümet programının, listenin onaylanmasından bir hafta sonra Meclislerde okunması gerekiyor.

(Devamı sa. 7, sü.5'de)

CHP, "Ne bulduk, ne bırakıyoruz" listesi hazırlıyor

● CHP'li bakanlar odalarını topladı

ANKARA (ÖZEL)

CHP, AP hükümetinin kurulmasından hemen önce veya hemen sonra, bir basın toplantısıyla, "ne bulduk, ne bırakıyoruz" diye bir liste açıklayacak.

Başbakan Yardımcılarından Hikmet Çetin tarafından yürütülen bu çalışmada, CHP'nin 1978 başında iktidar olduğunda, devraldığı dış borç, enerji, üretim, döviz rezervi vb. konularındaki durum ve bugün bu konularda sağlanan gelişmeler anlatılıyor.

Öte yandan, CHP'li bakanlar görevi devretmek üzere odalarını topladılar. Ayrıca yeni hükümetin gelmesiyle birlikte görevden alınmalarına kesin gözüyle bakılan bazı görevlilerin de görevden ayrılmaya hazırlandıkları bildirildi.

Ayrıca CHP'li bakanların, yeni AP'li bakanlar gelirken odalarında hazır bulunacakları ve törenle yerlerini yeni bakanlara bırakacakları öğrenildi.

Bu konuda CHP'li bir bakan, "Biz MC'nin yıkılmasından sonra ortaya çıkan benzer bir durum yaratmayacağız. Onlar bizimle karşılaşmamak için odalarını terk edip gitmişlerdi. Biz medeni bir şekilde onları karşılayıp, görevlerinde başarılar diledikten sonra görevden ayrılacağız" şeklinde konuştu.

Ecevit hükümeti, TİKP yöneticilerine pasaport vermiyor

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü ...rtisi Merkez Komitesi ...r açıklama yaparak, ...enel Başkan Doğu Pe...nçek ve Merkez Komi...si Üyesi Mustafa Kemal ...amkıran'a pasaport ver...eyen Ecevit hükümetini ...nadı. TİKP Merkez Ko...itesi, "Türkiye'yi ciddi ...çimde tehdit eden Rus...'nın kapılarının aşındı...masına göz yuman Ece...t hükümetinin bu anti...mokratik tutumuna ...n vermesini" istedi.

Merkez Komite...in bu konudaki açık...nası şöyle:

"Türkiye İşçi Köylü ...rtisi Genel Başkanı Do... Perinçek ve Merkez ...mitesi Üyesi Mustafa ...mal Çamkıran'ın, 10 ...ustos 1979 günü yap...ları başvuruya karşın ...lâ pasaport verilme...ştir. Ecevit hükümeti... bu tutumunu kınıyo...

"Ankara Emniyet Ge...l Müdürlüğü, bir dilek...yle pasaportunun ni...

(Devamı sa. 7, sü.3'de)

...D Senatosu ...şişleri Komisyonu ...LT II Anlaşmasını ...ayladı

WASHİNGTON (AA)

...ABD Senatosu Dışiş...i Komisyonu, ABD ile ...vyetler Birliği arasın...ki Stratejik Silahların ...ırlandırılması ...ALT-2) anlaşmasını ...gün altıya karşı dokuz ...a onaylayarak, ...üşmek üzere Senato ...nel Kuruluna gönder... Senato Genel Kuru...da SALT-2 konusun...ki görüşmelere Kasım ...larında başlanması ...leniyor.

SENATODA BAĞIMSIZ ÜYE KALMADI

Senatoda son durum

AP	78
CHP	63
MSP	7
MHP	1
CGP	2
Kontenjan	14
Milli Birlik	18
Tabii Üye	1

HAMDİ ÖZER

Eski CHP'li Özer de AP'ye girdi

ANKARA (ÖZEL)

Eski CHP'li Malatya Senatörü Hamdi Özer dün düzenlenen bir törenle AP'ye girdi. Böylelikle Cumhuriyet Senatosunda hiç bir bağımsız üye kalmazken, AP'nin sandalye sayısı 78'e yükseldi.

Hamdi Özer geçen 19 Haziranda partisinden istifa etmişti.

Sütlüce'de banka soyan biri kadın 4 kişi jandarma erini öldürdü

İSTANBUL (ÖZEL)

Sütlüce'de bir banka şubesini soyan biri kadın silahlı dört kişi kasadan 800 bin liradan fazla para aldı ve bu arada kendilerine engel olmak isteyen jandarma komando eri Recep Kesikbaş'ı vurarak öldürdüler.

İstanbul Bankası Sütlüce şubesine saat 16.00 sıralarında gelen dört kişiden ikisi şubeden içeri girerek personeli tesirsiz hale getirirken iki kişi de kapının önünde durdu. Bankada görevli jandarma eri olayı far-

(Devamı sa.7, sü.9'da)

Sütlüce'deki banka şubesini soyan silahlı dört kişi jandarma eri Recep Kesikbaş'ı şakağından vurarak öldürdü.

Kamil Kırıkoğlu Ankara'da toprağa verildi

Ecevit: Kırıkoğlu, CHP içindeki yenileşme hareketinin öncülerindendi

ANKARA (ÖZEL)

CHP Eski Genel Sekreterlerinden ve eski Ankara Milletvekili Dr. Kamil Kırıkoğlu dün Ankara'da toprağa verildi.

Kırıkoğlu'nun cenazesi dün sa-

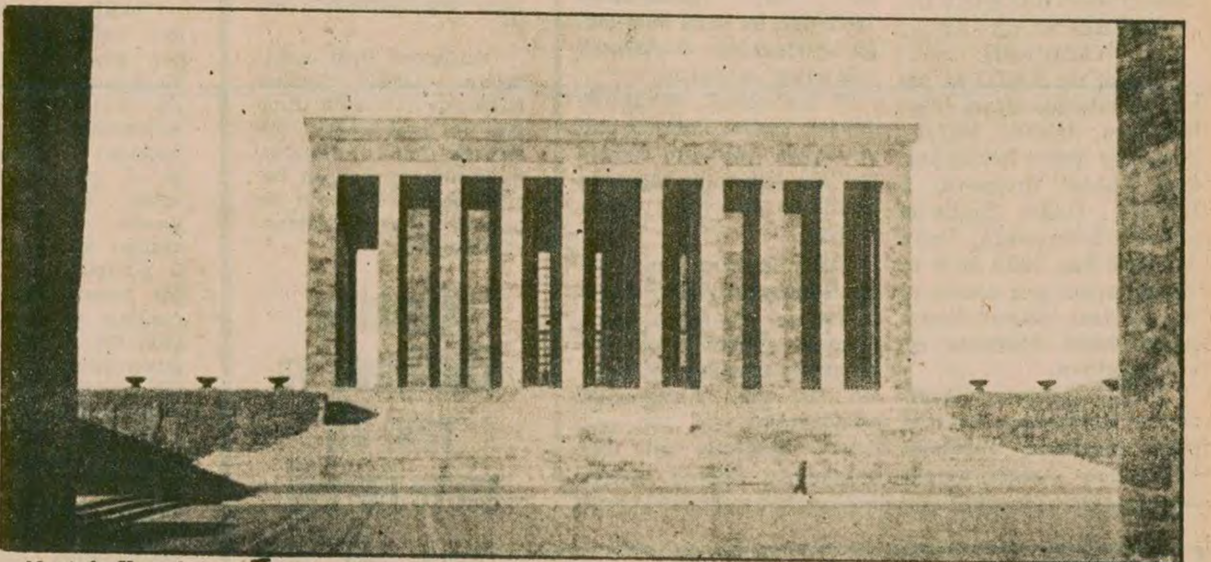
(Devamı sa.7, sü.7'de)

MSP'li Cumalıoğlu: Asayişsizliğin daha da artacağından korkuyoruz...

ANKARA (THA)

MSP Genel Başkan Yardımcısı Fehmi Cumalıoğlu, "Demirel hükümetinin işbaşına gelişi ile asayişsizliğin daha da artacağından kor-

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Mustafa Kemal Atatürk, 41. ölüm yıldönümünde bütün yurtta anılıyor. Ankara'daki ilk tören Anıtkabir'de yapılıyor.

ATATÜRK'Ü ANIYORUZ

Bugün saat 9'u 5 geçe saygı duruşundayız

● PERİNÇEK: "Mustafa Kemal Atatürk'ün mirasını savunmak ve yaşatmak yurtseverliğin ve devrimciliğin gereğidir"

HABER MERKEZİ

Milli Kurtuluş Savaşımızın büyük önderi Mustafa Kemal Atatürk, ölümünün 41. yıldönümünde bütün yurtta ve dış temsilciliklerimizde törenlerle anılıyor.

ANKARA'DA

Ankara'da ilk tören Anıtkabir'de yapılıyor.

Cumhurbaşkanı Korutürk çelenk koyduktan sonra, saat 09.05'de saygı duruşuna geçiliyor. Aynı anda bütün yurtta saygı duruşu yapılıyor, fabrikalar, limandaki gemiler sirenlerini, taşıtlar kornalarını çalıyorlar. Gönderdeki bayraklar yarıya indiriliyor.

Cumhurbaşkanı Korutürk, daha sonra Anıtkabir özel defterine duygularını yazacak ve tören sona erecek. Törenden sonra Anıtkabir halkın ziyaretine açık tutulacak.

Atatürk'ün 41. ölüm yıldönümü olması nedeniyle yurttaki bütün eğlence yerleri ve sinemalar bir gün süreyle kapalı. Bazı sinemalarda Atatürk

(Devamı sa.7, sü.7'de)

KAHRAMANMARAŞ OLAYLARI DURUŞMASINDA

Ecevit ve Türkeş'in tanık olarak dinlenmesi istendi

- **Müdahil avukatlar okudukları dilekçede, TRT kameramanlarının olaylar sırasında çektikleri filmlerin de dosyaya konmasını istediler**
- **Soruşturmanın, olayların arkasındaki örgütün ve elebaşılarının ortaya çıkartılması yönünden derinleştirilmesi istendi**

ADANA (ÖZEL)

Kahramanmaraş olayları duruşmasında 25 yurttaşın vekili olarak bulunan müdahil avukatlar Ali Kalan, Emcet Olcaytu, Barış Yiğit adına, Avukat Barış Yiğit, soruşturmanın derinleştirilmesi ile ilgili okuduğu dilekçesinde, olaylar sırasında Kahramanmaraş'ta görev yapan yönetici ve subayların, polislerin

(Devamı sa. 7, sü.1'de)

46 aydır cezaevinde bulunan Ali Naki Özkan önceki günkü duruşmasında tahliye edildi.

46 aydır cezaevindeydi

Kardeşinin öldürüldüğü polis baskınında yakalanan A.Naki Özkan tahliye edildi

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, Zeytinburnu'nda 18 Ocak 1976 tarihinde bir eve yapılan polis baskını sonucunda tutuklanan ve 46 aydır tutuklu bulunan Ali Naki Özkan'ı tahliye etti.

(Devamı sa. 7, sü.4'de)

Suçsuz yere mi ömür boyu hapis yatacak?

Akay Ziraat Bankası soygunundan mahkum

Murat Cankoçak Yargıtay kararını bekliyor

● Soygunu başkalarının üstlendiği açıklandı

ANKARA (ÖZEL)

Murat Cankoçak isimli bir öğrenci, Ankara Akay Ziraat Bankası soygununu yönettiği iddiasıyla ömür boyu hapis cezasına mahkum olurken, polis yetkilileri, İş Bankası Yarımca Şubesini soymaktan sanık iki kişinin, bu soygunu da kendilerinin yaptıklarını itiraf ettiklerini bildirdi.

Kocaeli Valisi İbrahim Ural yaptığı açıklamada, geçtiğimiz hafta Yarımca İş Bankası soygununu yapmak ve bir ko-

(Devamı sa. 7, sü.4'de)

İş adamlarına göre seçimi "hür teşebbüs yanlısı politikalar" kazandı

ANKARA (ÖZEL)

Türk Hür Teşebbüs Konseyini oluşturan 5 kuruluşun yönetim kurulları dün Ankara'da ortak bir toplantıda bir araya geldi. Toplantıya Konseyi oluşturan Türkiye Odalar Birliği, TÜSİAD, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkan, Yönetim Kurulu üyeleri ve İcra Komiteleri üyeleri katıldı.

Toplantının açış konuşmasını yapan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Halit Narin, "14 Ekim seçimleri milletin ideolojik uçları reddettiğini göstermiştir" dedi. Narin, devletin son iki yıl içinde zaafa düştüğünü ve hür teşebbüse karşı düşmanca bir tavır takınıl-

(Devamı sa. 7, sü.3'de)

"Örtülü MC"

Oral Çalışlar

Adalet Partili parlamenterler hangimiz bakan olacağız diye beklerken, AP dışındakiler Demirel'in kuracağı kabinenin niteliğini tartışıyorlar.

Ecevit, kurulacak hükümetin "Örtülü MC" olabileceğini söyledi. Bunu bazı yazarların aynı doğrultudaki yazıları izledi. Demirel ise, bu tip iddiaları reddediyor.

Örtülü MC olacağını öne sürenler iki iddiayla ortaya çıkıyorlar: 1. Bakanlar Kurulunun yapısı MHP'ye yakın kişileden oluşacaktır. 2. Bakanlar AP'li olacaktır, ancak genel müdürlük ve müsteşarlıklar MHP ve MSP'ye verilecektir. Bu yolla bir mahçup MC çıkacaktır.

Demirel'in, bakanlarla ilgili tercihleri

(Devamı sa. 7, sü.5'de)

Memurlar artık 1750-2000 lira yakacak yardımı alacaklar

ANKARA(AA)

Memur ve emeklilere ödenen yakacak yardımının ayrım yapılmaksızın bin lira artırılmasına ilişkin çalışmalar tamamlandı.

Bakanlar Kurulunun bu konuda hazırladığı kararnamenin, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün onayından sonra 1 Kasım 1979'dan geçerli olmak üzere uy-

(Devamı sa. 7, sü.3'de)

POLONYA GAZETESİ "ZYCIE WARSZAWY"E GÖRE OPEC, KENDİ KANUNLARINI DÜNYAYA DAYATIYORMUŞ

POLONYA OPEC'İ ŞİDDETLE ELEŞTİRDİ

- OPEC Ekonomik Komisyonu Viyana'da toplanacak
- Venezüella OPEC'in tek fiyat sistemine geçmesini istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Polonya'da yayınlanan günlük "Zycie Warszawy" gazetesi 9 Kasım 1979 tarihli sayısında Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütünü (OPEC) şiddetle eleştiren bir yorum yayınladı. Gazete, OPEC'in, fiyat artışlarının "ne gibi zararlara" yol açtığını düşünmediğini öne sürdü.

"Zycie Warszawy", OPEC'i kınayan yazısında, OPEC'in kendi kanunlarını dünyaya dayattığını ileri sürdü. Gazetenin yorumunda şu iddialar yer alıyor.

"OPEC ne zaman isterse ve nasıl isterse dünyaya kendi kanunlarını dayatıyor. Oysa OPEC, kendini bile savunmaktan acizdir."

OPEC'İN TOPLANTISI

OPEC Ekonomik Komisyonu, önümüzdeki pazartesi günü Avusturya'nın başkenti Viyana'da toplanarak, üye ülkelerin gittikçe artan ham petrol fiyatına zam yapılması isteğini görüşecek.

Viyana'daki OPEC kaynaklarının verdiği bilgiye göre, örgüte üye 13 ülkeyi temsil eden Danışma Grubu, aralık ayında Venezüella'nın başkenti Caracas'ta toplanacak Bakanlar Konferansına sunulabilecek fiyat zammıyla ilgili olarak bir rapor hazırlayacak.

Haziran ayında yapılan OPEC toplantısında petrolün varil başına tavan fiyatı 23.50 dolar olarak saptanmış, ancak sonraki aylarda, Cezayir, Libya ve Nijerya gibi OPEC üyesi ülkeler varil başına petrol fiyatını ortalama 40 dolara kadar yükseltmişlerdi.

CALDERON'UN TALEBİ

Venezüella Petrol Bakanı Humberto Calderon, Cezayir'i ziyareti sırasında yaptığı konuşmada, OPEC'in tek fiyat sistemini benimsemesini istedi.

Calderon, fiyat artışlarının OPEC üyeleri hakkında haksız suçlamalara yol açabileceğini bildirerek, bunun, çıkarlarını korumaya çalışan Batılı tüketici ülkelerin faaliyetlerinden kaynaklandığını belirtti.

Cruise füzesi

Hollanda, orta menzilli füzeleri şartlı olarak kabul etti

LAHEY/WASHİNGTON/BRÜKSEL

Hollanda hükümetinin, NATO nükleer füzelerinin topraklarına yerleştirilmesini şartlı olarak kabul edeceği açıklandı.

Hıristiyan Demokrat Partisi üyesi Savunma Bakanı Willem Scholten, Millet Meclisinde, bakanlığının bütçesi görüşülürken yaptığı konuşmada, hükümetin bu konudaki eğilimini açıkladı. Bakan bu konuda Hollanda kamuoyunda meydana çıkan ve füzelerin yerleştirilmesine karşı olan görüşlere cevap vermeye hazır olduklarını belirtti.

Hıristiyan Demokratlar Rus "SS-20" füzelerine karşı "Cruise" ve "Pershing-2" füzelerinin ülkeye yerleştirilmesini, Sovyetler Birliği ile yapılacak görüşmelerin sonucuna bağlıyorlar.

NATO'NUN BREJNEV'İN ÖNERİSİNE CEVAP HAZIRLIĞI

Brüksel'de NATO'ya yakın çevrelerden alınan bilgilere göre, Atlantik İttifakı, Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in 6 Ekimde Doğu Berlin'de yaptığı konuşmada, Doğu Almanya'dan 1000 tank ve 20 bin askeri geri çekme ve Avrupa'daki nükleer füzeler konusundaki önerisine cevap hazırlıyor.

NATO ülkeleri Büyükelçileri Konseyinde 9 Kasım günü incelenen önerilerin NATO'nun Aralık ayında yapacağı bakanlar toplantısından önce açıklanması bekleniyor.

NATO'nun bu toplantısında, İttifakın Avrupa'daki nükleer taktik silahlarının modernleştirilmesi görüşülecek. NATO'nun önerileri üç noktada toplanıyor:

* NATO'nun 572 yeni füzeyi (108 adet "Pershing-2" ve 464 adet "Cruise" füzesi) kapsayan Avrupa nükleer gücünün modernleştirilmesi planını kabul etmesi halinde, nükleer başlıklı Amerikan füzelerinden 1000 tanesinin Avrupa'dan çekilmesini öngörüyor.

* Orta Avrupa'da kuvvet indirimi konusundaki Viyana görüşmelerini hızlandıracak yeni öneriler Federal Almanya bu önerilerle ilk etapta 10 Amerikan askeriyle 30 bin Sovyet askerinin geri çekilmesini öngörüyor. Bu da, görüşmeleri 1973'den bu yana bulunduğu çıkmazdan kurtaracak "ilk adım" olacaktır.

* Son olarak, Avrupa'da dengeli kuvvet indirimi çerçevesinde "denetim önlemleri"nin tamamını kapsayan önerilerin getirilmesi öngörülüyor.

ABD Senatosu Dış İlişkiler Komisyonu SALT-2 Anlaşmasının Senatoda onaylanması görüşmelerinin bir an evvel başlaması için oylama yapacak. Anlaşmanın onaylanması için 100 sandalyeli Senatoda üçte iki çoğunluğa ihtiyaç vardır.

Tahran'a gitmek için Homeyni'nin iznini bekleyen ABD Adalet eski bakanlarından Ramsey Clark ve Senato Haberalma Komisyonu Başkanı Warren Miller resimde İstanbul'daki ABD Konsolosluğunun avlusunda koruma polisleri ile birlikte görülüyorlar. Fotoğraf: THA)

Tahran'daki ABD Elçiliği işgali 6. gününde

Umut arabulucularda

- ABD İşgüderi tutuklandı
- Arabuluculuk girişimleri sürüyor
- Yazdi' nin yerine Dışişleri Bakanlığına Beni Sadr getirildi

İslamcı öğrenciler Tahran'daki ABD elçiliğini 6 gündür işgal altında tutarken, elçilik önünde toplanan bazı gençler sürekli olarak gösteriler düzenliyorlar.

TAHRAN (AJANSLAR)

Tahran'daki ABD Elçiliğini işgal eden bir grup "İslamcı Öğrenci" eylemlerini sürdürürken, dünya kamuoyu, ABD'nin, FKÖ'nün ve çeşitli güçlerin arabuluculuk girişimlerini merakla izliyor.

New York'ta bulunan sabık Şah'ın ABD'den ayrılacağı yolundaki haberler yoğunluk kazanıyor. Ajanslar, ABD'nin Tahran'daki İşgüderinin tukuklandığını bildirirken, elçilik işgali yüzünden Batı Avrupa'daki petrol alımcılarının da kuşkuya kapıldığı bildiriliyor.

* * *

"ABD elçiliğinin önü ana baba günü. Her geçen gün gösterici sayısı artıyor. Bahçenin önünde düzenlenen küçük gösterilerde, Şah döneminin işkenceleri ve baskıları anlatılıyor. Elçiliği 6 gündür işgal altında tutan öğrenciler oldukça kararlı. Arabululculuk girişimleri konusunda ise çeşitli görüşler var. Öğrencilerin bir kısmı, FKÖ'nün arabuluculuk yapmasını pek büyük bir memnuniyetle karşılamadılar. Üstelik, işgalci öğrenciler bu meselede, dost bildikleri güçlerin arabuluculuk yapmasından çok destek olmasını istiyorlar. Elçiliğin önünde kalabalık yaratan bir başka grup ise Batılı gazeteciler. Sayıları azalmalarına rağmen, Batılı gazeteciler gelişmeleri dikkatle izlemeye çalışıyorlar."

İşte bir Fransız gazetecisi Tahran'daki durumu böyle anlatıyor.

Elçilik baskını sırasında binada bulunmayan ABD Elçiliğinin işgüderi Bruce Laingen'in "Casus olduğu" gerekçesiyle İslamcı öğrenciler tarafından tutuklandığı bildiriliyor. İşgalci öğrenciler, ABD Elçiliğinin arşivlerini alt-üst ettikten sonra, Laingen ve birkaç diplomatın daha "casus' olduğunu kanıtlayan belgeler bulduklarını iddia ettiler.

İran hükümeti sözcüsü S. Tabatabai, işgal altındaki Elçilik personelinin "Suçsuz olmadığını" söyleyerek, Şah iade edilene kadar rehinelerin serbest bırakılmayacağına inandığını söyledi.

ABD, ARABULUCU ARIYOR

Washington yönetiminin iki diplomatı İstanbul'da beklerken Cezayir, İsveç ve Fas hükümetlerinden 60 rehineyi kurtarması için talepte bulunduğu bildiriliyor. Öte yandan ABD Dışişleri Bakanlığından bir yetkili, Pakistan yöneticilerinin de bazı girişimlerde bulunduğunu açıkladı.

ABD'nin eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, "Soğukkanlılığımızı koruyalım" şeklinde bir açıklama yaparken, Carter yönetimi esas olarak FKÖ'nün girişimlerinin sonucunu bekliyor.

Cumhuriyetçi Parti İllinois Senatörü Paul Findley, ABD Başkanı Carter ve Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'a bir mesaj göndererek, ABD Hükümetinin, arabuluculuk yapması nedeniyle FKÖ lieri Arafat ile temasa geçmesini istedi. Ajanslar, Findley'in dün Yaser Arafat ile özel bir telefon görüşmesi yaptığını bildiriyor.

Bu arada, Fas Kralı 2. Hasan'ın, Ayetullah Homeyni'ye bir mesaj göndererek, Elçilik işgalinin barışçı bir sekilde sona ermesini istedi. 2. Hasan, Homeyni'den, FKÖ'nün arabuluculuk talebini de kabul etmesini diledi. "Eğer bu arabuluculuk girişimi başarıya ulaşırsa, FKÖ'nün uluslararası alandaki saygınlığı ve etkinliği güç kazanacaktır" diyen Fas Kralı, Filistin davasının bütün İslam dünyasının ortak davası olduğunu hatırlattı.

Öte yandan Fransa Dışişleri Bakanlığı müsteşarı P. Bernard Raymond, AET ülkeleinin de, Tahran'daki ABD Elçiliğinde mahsur kalan rehinelerin kurtarılması amacıyla ortak girişimlerde bulunduğunu açıkladı.

FKÖ'nün, elçilik işgali konusunda arabuluculuk yapması Filistin çevrelerinde de çeşitli yorumlara yol açtı. Örgüt içinde ABD ile diyalog kurulmasına karşı çıkan bazı yetkililer, "FKÖ'nün İran devrimini desteklediği gerekçesini" öne sürerek, arabuluculuk yapılmasının sözkonusu olamayacağını iddia ediyorlar.

Öte yandan, Homeyni ile bir görüşme yapan Sayed Sayel başkanlığındaki FKÖ heyetinden başka, El-Fetih yöneticilerinden Abu İyad'ın da Tahran'a geldiği öne sürülüyor.

ABD'nin Tahran büyükelçiliğindeki 60 rehineyi kurtarmak için çeşitli diplomatik faaliyetler sürerken, ABD'nin BM temsilcisi Donald Mc Henry, Güvenlik Konseyinin olağanüstü toplantıya gitmesini talep etti. BM'deki ABD heyetinin bir başka yetkilisi ise, Tahran'daki olaydan sonra diplomatların can güvenliğinin güvence altına alınmasını sağlayan önlemlerin yoğunlaştırılmasını talep etti.

İRAN YÖNETİMİNDE DEĞİŞİKLİKLER

ABD Elçiliği işgali nedeniyle İran yönetiminde bazı değişiklikler yapıldı. Daha önce Dışişleri Bakanlığı görevini sürdüren İbrahim Yazdi'nin bu görevden alındığı bildiriliyor. Yazdi'nin yerine iktisat Uzmanı Beni Sadr getirildi.

Yazdi'nin, Şah döneminde uzun süre, ABD'de kalmış olması ve hatta yakın zamana kadar ABD pasaportu taşıması, yönetim içinde yer alan bazı çevrelerin tepkisini çekmişti.

Yeni Bakanlar Kurulu seçilene kadar işbaşında kalması gereken bu hükümetin yeni Dışişleri Bakanı Sadr ise, daha önceki anlaşmazlıklarda, genel olarak İslam Devrim Konseyinin şeriatçı ve katı uygulamalarına karşı çıkmıştı.

Hükümet sözcüsü S. Tabatabai'nin "Bambad" gazetesine verdiği demeçte, İslam Devrim Konseyinde de bazı değişikliklerin yapılacağı bildirildi.

AMERİKA'NIN TEPKİLERİ

ABD'nin çeşitli kentlerinde Tahran'daki elçilik işgalini kınayan gösteriler yapılırken, Demokrat Partili bir senatör, Amerika'nın İran ile diplomatik ilişkilerini kesmesini istedi.

İran'da yaşayan 200 kadar Amerikalı ülkeyi terkederken, geriye kalan 400 kadar danışman ve ABD şirketlerinde çalışan uzmanların da Tahran'dan ayrılmaları bekleniyor.

Öte yandan, New York'ta bir hastanede tedavi edilmekte olan sabık Şah'ın, yakında Meksika'ya döneceği bildiriliyor.

PETROL VE YEDEK PARÇA SATIMI

Büyükelçilik baskınından sonra, İran'ın ABD'ye sattığı petrol sevkiyatını durdurduğu yolunda haberler gelirken, uluslararası petrol şirketlerinin bir sözcüsü, İran'ın bütün Batı ülkelerine sattığı petrolde yüzde 5'lik bir indirim yaptığını açıkladı.

Öte yandan, "Rotterdam piyasası" adıyla bilinen petrol karaborsasında, bir varil petrolün fiyatının normal kurdakinin iki misline yükseldiği bildiriliyor.

Bu arada adının açıklanmasını istemeyen bir ABD hükümet sözcüsü, Washington'un İran'a sattığı yedek parça sevkiyatını durdurmak niyetinde olduğunu söyledi. Hatırlanacağı üzere, Şah'ın devrilmesinden sonra da ABD, eskiden sattığı araç ve gereçlerin yedek parçalarını İran'a göndermeyi sürdürüyordu. Ancak, ABD Elçiliğinin işgali ile doruk noktasına ulaşan Tahran-Washington anlaşmazlığı, şimdi de ABD'nin yedek parça satışını durdurmasına neden oldu.

Denktaş Kipriyanu'ya yeni bir zirve önerdi

LEFKOŞE

Kıbrıs Türk toplumu lideri Rauf Denktaş, Rum kesimi lideri Kipriyanu'ya yeni bir zirve toplantısı çağrısı yaptı.

Kipriyanu'nun, 19 Mayıs tarihli Denktaş-Kipriyanu zirve toplantısına ilişkin kararları bir kenara bırakarak Kıbrıs meselesinin çözümünü bazı uluslararası forumlarda arama girişimlerini değerlendiren Denktaş, yeni bir zirve toplantısının yararlı olabileceğini belirtti.

Denktaş, Birleşmiş Milletlerin alacağı kararın sorumluluğunun sadece Rum kesimine ait olacağını tekrarladı.

Kıbrıs Rum yönetimi Rusya ile ticaret anlaşması imzaladı

LEFKOŞE (THA)

Kıbrıs Rum Yönetimi ile Sovyetler Birliği arasında 1980 yılını kapsayan ticaret protokolü Lefkoşe'de imzalandı.

Anlaşmaya göre, Rum yönetimi Sovyetler Birliği'ne alkollü içki, kuru üzüm, giysi, ayakkabı ve meyve suyu ihraç edecek.

Bu arada Kıbrıs Rum yönetimi ile Doğu Almanya arasında ekonomik, sınai, bilimsel ve teknik alanlarda 10 yıl süreli bir anlaşma Lefkoşe'de parafe edildi.

ABD Tahran Elçiliğindeki işgalin kaldırılması görüşmelerinin bir kısmı Türkiye' de yürütülüyor

İstanbul'da ABD arabulucu heyeti FKÖ ile temasa geçti

- Türkiye Büyükelçisi rehinelerle görüşüyor

İSTANBUL

ABD Başkanı Carter'in gönderdiği iki kişilik arabulucu heyetinin İstanbul'da Filistin Kurtuluş Örgütü yetkilileri ile temasa geçtiği bildiriliyor. Ramsey Clark'ın FKÖ Türkiye Temsilcisi Abu Firas ile bir telefon görüşmesi yaptığı öğrenildi.

Carter'ın iki arabulucuya FKÖ ile görüşme yapması için tam yetki verdiği gelen haberler arasında yer alıyor.

İsrail'in ise son gelişmelerden kaygılı olduğu bildiriliyor. İsrail Dışişleri Bakanlığının bir sözcüsü ABD'nin tedhişçilerle pazarlığa girişmesini onaylamadığını belirterek, FKÖ'nün arabuluculuk girişiminden de memnun olmadığını söyledi.

TÜLÜMAN'IN GİRİŞİMLERİ

Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinde mahsur kalan rehineleri kurtarmak amacıyla Türkiye'nin İran'daki Büyükelçisi Turgut Tülüman'ın da girişimlerini sürdürdüğü bildiriliyor. Anadolu Ajansının haberine göre, Tülüman, rehinelerle görüştü.

Öte yandan, Dışişleri Bakanlığı, ABD'nin İran'a bir müdahalede bulunmak için Türkiye'den ortak savunma tesislerini kullanma izni istediği yolundaki haberlerin gerçek dışı olduğunu açıkladı.

halkların dünyası

Çiğdem Kömürcüoğlu

Hesaplar kapanırken!..

ABD İran ilişkilerinde geçtiğimiz aylarda yatışmış gibi görünen fırtına, Şahın Amerika'ya gitmesiyle tüm şiddetiyle yeniden patlak verdi. Aslında olayın boyutları, baş aktörlerden biri gibi görünen Şahın geri verilmesi sorununun ötesindedir.

Dünyada ve birbirleriyle ilişkilerinde konumları değişen bu iki ülke, eski hesapları kapatırken, ilişkilerinde yeni bir güç dengesi oluşturma mücadelesi içine girmişlerdir.

Aslında Şahın devrilmesinden sonra durum tamamen İran lehine dönüşmüştür. Bugün ABD İran ilişkileri öylesine ters yüz olmuştur ki, değil eskiden olduğu gibi Şahın geri dönmesi, yeni bir Bahtiyar olayının yaşanması bile sözkonusu değildir. Hatta İran'dan günde 500 bin varil petrol ithal etmek durumunda olan Amerika, tutsak edilen 60 elçilik mensubunu kurtarmanın yolunu bile henüz bulamamanın şaşkınlığını yaşamaktadır.

Gerçi bugün Amerika'nın İran'da giriştiği güç denemesinde kaybettiği mevzileri kazanma ve İran'la ilişkilerini kendi lehinde işleyen bir raya oturtma gibi bir meselesi vardır. Ama İran ABD ile giriştiği bu yeni mücadelede son derece aleyhine işleyen bir yöntem seçmiştir. Bir devlet olarak korumakla yükümlü olduğu elçilik mensuplarını esir almak, İran'ı güç duruma düşürmekten başka bir işe yaramamaktadır. Bugüne kadar maceracı örgütlerin yürüttüğü bir eylem biçiminin devlet eliyle yürütülmesi haklı kaygılar yaratmaktadır.

Bu arada, İran, ABD elçilik mensuplarına karşı giriştiği eylemle ABD kamuoyunu da karşısına almıştır. ABD kamuoyu, İran'a tepki gösterilmesini istemekte, bu durum ABD yönetiminde İran'a karşı daha sert bir tutum alınmasını isteyenleri güçlendirmektedir. Oysa Şaha karşı yürütülen mücadele sırasında Homeyni ve çevresi ABD yönetimi ile ABD kamuoyunu birbirinden ayırmaya özel bir önem veriyorlardı. ABD kamuoyunu, yönetime karşı bir baskı aracı olarak kazanmaya çalışıyorlardı. İran'da o sırada yürütülen mücadelede küçük çocukların bile kurşunlara göğsünü germesi, ABD kamuoyunu yıllarca İran'a karşı izlenen siyasetin doğru olup olmadığını düşünmeye sevketmişti. İran'ın lehine bir hava yaratmıştı.

Ayrıca bugün Sovyetler Birliği İran için çok daha büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Yıllarca ABD'nin zulmü altında ezilen İran'ın ABD ile ilişkilerinde son derece hassas olması doğaldır. Ne var ki bu daha büyük bir tehlikenin önüne geçirildiği ya da böyle bir tehlikenin görülmesini emgellediği zaman İran'a yalnızca zarar vermektedir.

Kabil yönetimi başka ülkelerin egemenlik alanlarına da giriyor

Bir Afgan keşif uçağı Pakistan'a düştü

- Düşen uçakta Sovyet danışmanları da öldü

İSLAMABAD (THA)

Afganistan Hava Kuvvetlerine bağlı bir keşif uçağının Pakistan üzerinde uçarken düştüğü ve içlerinde Sovyet danışmanları da bulunan bir çok kişinin öldüğü bildirildi.

Ravalpindi'de "Urdu" dilinde yayınlanan "Jung" gazetesinin verdiği habere göre, uçakta kaç kişi bulunduğu, ya da uçağın Pakistan'ın hangi bölgesine düştüğü belirtilmedi.

Gazete ayrıca, son bir kaç haftadır Afganistan Hava Kuvvetlerine bağlı keşif uçaklarının Pakistan üzerindeki keşif uçuşlarının çok sıklaştığına da dikkat çekti.

THY Roma Bürosu bombalandı

- Patlamayı "Ermeni Gizli Kurtuluş Ordusu" üstlendi

ROMA

İtalya'nın başkenti Roma'daki Türk Hava Yolları (THY) bürosuna atılan bir bomba büyük maddi hasara yol açtı. Patlamadan sonra, İtalyan Haber Ajansına telefon eden kimliği meçhul bir kişi, olayın sorumluluğunu "Ermeni Gizli Kurtuluş Ordusu" adına üstlendi

Telefon eden şahıs, geçtiğimiz salı günü THY'nin Milano bürosuna da kendilerinin bomba koyduğunu açıkladı ve şu tehdidi savurdu: "Türk hükümeti hakkımızı alana ve adalet yerini bulana kadar eylemlerimizi sürdüreceğimizi bilmelidir."

Oğlumuz MUSTAFA KERİM

1 yaşına bastı.

Bütün dost, akraba ve arkadaşlarımıza duyururuz.

Asuman-Ertuğrul ACAR

10.11.1979 İSTANBUL

Söylentilerin gerçek olduğu ortaya çıktı...

Amin' in isteği üzerine Rusya, Kabil Elçisini değiştirdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGANİSTAN rejiminin lideri Hafızullah Amin'in isteği üzerine, Sovyetler Birliği, Kabil Büyükelçisi Aleksandr Puzanov'u geri çekti ve yerine Fikret Tabayev'i atadı.

Fikret Tabayev Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi ve 1960'dan beri Tatar Özerk Cumhuriyeti Başkanıdır.

Kabil'deki diplomatik çevreler. Amin'in. geçtiğimiz eylül ayında Devlet Başkanlığı Sarayında meydana gelen çatışma sırasında, geri çekilen Büyükelçi Puzanov'u Taraki ile beraber olmakla suçladığını belirtiyorlar. Hatırlanacağı üzere eylül ayında Başbakanlık Sarayında, zamanın Devlet Başkanı Nur Muhammet Taraki ile şimdiki Devlet Başkanı Amin arasında silahlı ve bombalı çatışma çıkmış, olayda ağır yaralanan Taraki daha sonra ölmüştü. Diplomatik çevreler Amin ile Moskova arasında anlaşmazlıklar bulunduğunu çeşitli kereler ifade etmişlerdi.

TASS Ajansı da konuya ilişkin haberinde Hafızullah Amin'in isteğinde direndiğini, bunun sonucu Büyükelçi Puzanov'un geri çekildiği ve yerine Tabayev'in atandığını bildirdi.

YENİ SALDIRILAR

Rusya'dan gelen askeri birlikler ve yeni alınan ağır silahların desteğindeki Afganistan hükümet kuvvetlerinin, Paktia eyaletinde Müslüman gerillalara karşı yoğun saldırısını sürdürdüğü belirtildi. Batılı ajansların bildirdiğine göre saldırılara 200 tank ve zırhlı araç katıldı ve saldırılar sırasında Sovyet yapısı savaş uçakları da gerilla mevzilerini bombardımana tuttu.

Kaloriferleri yanmayan Adliye personeli bir süre işi bıraktı

●Aralarında TÜMADDER yöneticilerinin de bulunduğu 5 kişi gözaltına alındı

ANKARA (ÖZEL)
Kaloriferleri yanmayan Ankara Adliyesinin ek binasında çalışanlar bir buçuk saat iş bıraktılar. İşyerine polis çağrılması üzerine aralarında TÜMADDER yöneticilerinin de bulunduğu 5 kişi gözaltına alındı.

Kaloriferleri uzun bir süredir yanmayan adliye çalışanları saat 8'den 9.30'a kadar çalışmadılar. Binanın ilk katında toplanan memurlar, "Geçen sene de kaloriferlerimiz yanmıyordu. Bu yıl gene yanmıyor. Soğuktan çalışamıyoruz. Bu soruna çözüm bulunmalıdır" dediler. Hakimlerin de bazılarının göreve çıkmadıkları bildirildi.

İşyerine polis çağrılması üzerine TÜMADDER Ankara Şubesi Başkan Yardımcısı Abdurrahman Güzelgün, Kooperatif Başkanı Kemal Çetin ile Ahmet Çiftçi, Mehmet Aydın ve Seyfi Aktaş isimli memurlar gözaltına alındı.

Soruşturmayı yürüten savcı yardımcılarından Ali Ersoylu kaloriferlerin yanmamasında kendi suçları olmadığını söyleyerek;

"Maliye Bakanlığı bize para vermiyor. Biz de kaloriferleri yakamıyoruz" dedi.

İşyerine polis getirilmesini ve arkadaşlarının gözaltına alınmasını da eleştiren memurlar, soruna çözüm bulunmasını ve arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediler.

MİLLİ KÜTÜPHANEDE ISI EKSİ 3 DERECE

Öte yandan, Milli Kütüphanede kaloriferlerin yanmaması nedeniyle okuyucuların ve personelin zor durumda kaldığı bildirildi.

Milli Kütüphane Müdür Vekili Altınay Sernikli'nin AA muhabirine yaptığı açıklamaya göre, kütüphanede 116 personel çalışıyor ve yakıt parası olmaması nedeniyle eksi 3 derecede çalışmak zorunda kalan personel sık sık hastalanıyor.

Toplusözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmıştı

Anlaşma sağlanmazsa bu ay 40 bin demiryolu işçisi greve gidecek

● DYF-İş Genel Başkanı Akova: "TCDD katı tutumunu sürdürürse, vatandaş ve ülke ekonomisi darbe yiyecek"

İZMİR (ÖZEL)
Haziran ayı başında TCDD İşletmesi ile Türk-İş'e bağlı DYF-İş Federasyonu arasında başlatılan toplusözleşme görüşmelerinde hâlâ uyum sağlanamadı. Daha önce taraflar uyum sağlayamayınca 18 Ağustos 1979 günü sendika grev ve işveren durumunda olan TCDD de lokavt kararı alarak durumu askıya almıştı. Aradan geçen süre içinde görüşmelerde umut verici bir adım atılmaması üzerine, erteleme süresi sonunda DYF-İş'e bağlı 40 bin demiryolu işçisinin greve gitmesi sözkonusu oldu.

DYF-İş Genel Başkanı Şerafettin Akova konuya ilişkin düzenlediği basın toplantısında, "Sözleşme olduğunda bir yıl önce yumurta iki buçuk liraydı, şimdi ise yumurtanın 7 lira, etin ise 200 liradan satıldığını" hatırlatarak, bu durum karşısında 34 lira ücret artışının TCDD yetkililerince fahiş olarak nitelendirilmesinin kamuoyunu aldatmak amacını taşıdığını söyledi. Akova artan hayat pahalılığı karşısında istenen bu ücretin demiryolu işçileri açısından bir fedakarlık olduğuna değinerek, işveren tarafının akıl almaz bir katılık içine girerek cumartesi günleri işçilerin tatil yapmasını da kabul etmediğini söyledi. Tatil ve ücret konusunun ana talepleri olduğunu belirten Akova sözleşmede getirdikleri talebin bir yıllık olduğunu, ikinci yıl için verilecek ücretlerin ise eşelmobil sistemine göre hayat şartlarının yeniden tespit edilmesi gerektiğini vurguladı.

Akova açıklamasında demiryolu taşımacılığının petrol krizinin yaşandığı bir dönemde ulusal ekonomi açısından büyük önem taşıdığını hatırlatarak şöyle devam etti:

"Kışa girerken başlayacak bir grev halkı mutazarrır edeceği gibi, milli ekonomi için de zarara yol açacaktır. Bundan fedakar demiryolu işçileri sorumlu tutulamaz. Belirttiğimiz hedeflere ulaşabilmek için amaç değil araç olarak kullandığımız yollar üzerine, bazı çevreler istismar konusu yapacaklardır. Bugüne kadar hiç bir fedakarlıktan çekinmeyen demiryolu işçilerinin halkın mutazarrır olması, milli ekonominin zarara uğraması yolunda bir amacı yoktur"

Kongre, Genel Merkez Kurulu açısından önem taşıyor

Genel-İş İstanbul Ciheti Şube Kongresi bugün toplanıyor

●Şube Başkanlığı için en güçlü aday Orhan Özkan

İSTANBUL (ÖZEL)
Genel-İş Sendikası İstanbul Ciheti Belediyeler Şubesi Genel Kurulu, bugün Kazablanka gazinosunda toplanıyor. Genel Kurula, 5000'den fazla işçiyi temsilen 1080 delege katılıyor. Genel Kurula çeşitli grupların ayrı ayrı listelerle katılacağı ve şube başkanlığı için 7 adayın bulunduğu fakat bunlardan bazılarının kongre sırasında adaylıktan çekileceği öğrenildi.

Genel Kurulda şimdiki yönetimde bulunan CHP'lilerden başka, Dev-Yol taraftarları, sahte solcu diğer gruplar ve sahte TKP'liler ayrı ayrı liste ve adaylar çıkaracaklar. Sahte TKP'lilerin eski İzmit Şube Başkanı olan ve Genel-İş Sendikasından ihraç edilen Nafiz Bostancı'yı Divan Başkanlığına aday göstererek güçlerini ölçecekleri ve buna göre diğer sahte solcu gruplarla ittifak arayacakları öğrenildi. Sahte TKP'lilerin Bayrampaşa Belediyesinden Yusuf Yanık'ı başkan adayı gösterecekleri fakat delegeler arasındaki güçlerinin çok zayıf olduğu bildiriliyor.

Dev-Yol taraftarlarının aday gösterdikleri Kocasinan Belediyesi Baştemsilcisinin herhangi bir ittifaka girmeyi reddettikleri bildirildi.

Öte yandan, halen Şube Başkanlığını vekaleten yürüten ve CHP'ye yakınlığı bilinen Orhan Özhan'ın seçilme olanağının fazla olduğu belirtildi.

İstanbul Belediyesinin çeşitli işyerleri ile Trakya'daki ve İstanbul çevresindeki belediyeleri kapsayan şubenin, Genel-İş içinde de önemli bir yeri olduğu için bu seçimlerin ilerde toplanacak Genel Merkez Olağanüstü Genel Kurulunu etkilemek açısından önemli olduğu biliniyor. Bu yüzden, Genel-İş içinde yuvalanmak isteyen revizyonist unsurlara karşı delegelerin uyanık olduğu ve kongrenin mücadeleci bir hava içinde geçeceği belirtiliyor.

Otomobil-İş, Şahin Motor'da greve başladı

İSTANBUL(ÖZEL)
Gebze'ye bağlı Çayırova'da kurulu Şahin Motor Fabrikasında Türkiye Otomobil-İş Sendikasına üye bütün işçiler 6 Kasım 1979 tarihinde grev oylaması yaparak greve başladılar.

İşverenin saat ücretlerine 25-30 lira zam önerisine karşılık 30-35 lira talep eden ve işverence teklif edilen diğer sosyal hakları da çok düşük bulduklarını belirten işçiler, istekleri kabul edilene kadar grevi sürdüreceklerini belirttiler.

KAYIP— Dev Maden-Sen'den aldığım kimlik kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Y.Necdet EROL

TEKZİP
2 Eylül 1979 tarihli gazeteniz şahsımla ilgili yalan haber yazmıştır. Kamuoyuna duyururum.
SATILMIŞ ÖZYÜCEL

Politika gazetesi Yazıişleri Müdürü Aydın Engin tutuklandı

İSTANBUL (AA)
Politika gazetesi Genel Yayın Müdürü Aydın Engin 29 Ekim 1979 tarihli gazetede yayınlanan "Şantajı Kıracağız" başlıklı yazısından dolayı TCK'nın 142. maddesine muhalefet iddiasıyla tutuklandı.

Öte yandan Politika gazetesi Yazı İşleri Müdürü Tamer Kayaş işe TCK 142. maddesine aykırı davranmak suçundan sevk edildiği Sıkıyönetim Mahkemesince serbest bırakıldı. Tamer Kayaş'ın hakkında 6-7 Kasım tarihlerinde yayınlanan iki yazı nedeniyle açılan soruşturma Sıkıyönetim Savcılığınca sürdürülmektedir.

Yargıtay Üçüncü Ceza Dairesi Başkanlığına Mithat Sungur seçildi

ANKARA (AA)
Yargıtay Üçüncü Ceza Dairesi Başkanlığına aynı daire üyesi Mithat Sungur seçildi.

Yargıtay Büyük Genel Kurulunca seçilen Mithat Sungur 1916 yılında Sungurlu'da doğdu. Sungur Ankara Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra çeşitli yerlerde Cumhuriyet Savcılığı ve hakimlik yaptı. 1970'te Yargıtay üyeliğine seçilen Mithat Sungur Üçüncü Ceza Dairesi üyesi iken bu dairenin bir süre önce boşalan başkanlığına getirildi.

DOĞUM

Kızımız AYÇİN'in doğumunu tüm dost, akraba ve halkımıza müjdeleriz.

Aysel—Ali AYTEMUR

Türkiye-AET ilişkilerinde çıbanbaşı

Türkiye, durumu Ortaklık Konseyine götürüyor

İngiltere, Türkiye'den pamuk ipliği ithalatını durdurdu

● Türkiye pamuk ipliği ithalatına kota uygulanmasına karşı çıkıyor

ANKARA(ÖZEL)
İngiltere'nin Türkiye'den pamuk ipliği ithalatını durdurması iki ülke arasında bu konudaki gerginliği artırdı.

İngiltere kendince tespit ettiği kotayı aşan miktarda Türkiye'den pamuk ipliği ithalatı yapılması üzerine bunun durdurulmasına karar verdi ve durumu AET Komisyonuna götürdü. AET Komisyonun İngiltere'nin bu isteğini yerinde bulması üzerine Türkiye de sorunu Ortaklık Komisyonuna götürmeyi kararlaştırdı.

İngiltere geçen yıl da Türkiye'den yaptığı pamuk ipliği ithalatını durdurmuştu.

İngiltere Ticaret Bakanlığı yetkilileri, Türkiye'nin bu konuda İngiltere'nin 2 numaralı ihracatçısı olduğunu, ancak Türkiye'ye 3 milyon sterlinlik bir pay ayırdıklarını, bu miktarın son iki yıldır fazlasıyla aşıldığını söylemişlerdi.

İngiltere bu yıl da bağlantı miktarının 6 milyon sterlini geçmesi üzerine Türkiye'den yapılan ithalatı durdurdu.

İngiltere'nin başvurusunu Brüksel'de önceki gece yaptığı toplantıda ele alan Avrupa Ekonomik Topluluğu Komisyonu, bu ülkeye Türkiye'den yaptığı pamuk ipliği ithalatını yıl sonuna kadar durdurma yetkisi tanıdı.

Komisyon kararını TRT muhabirine açıklayan Avrupa Ekonomik Topluluğu yetkilileri, alınan kararın ekonomik olmaktan çok siyasal nitelik taşıdığını öne sürdüler.

Topluluk yetkilileri, İngiltere'nin başvurusundan sonra bu ülkeye Türkiye'den yaptığı pamuk ipliği ithalatını durdurma yetkisinin verilmesinden kaçınılamayacağını bildirerek,

"Yetki, yıl sonuna çok kısa bir süre kala verilmiş ve yalnızca İngiltere'ye tanınmıştır. Bu nedenle Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu bölgesine yaptığı toplam pamuk ipliği ihracatı ancak yüzde on oranında etkilenecektir" dediler.

Türkiye, İngiltere'nin İngiliz Uluslar Topluluğu ülkelerinden serbest şekilde pamuk ipliği alırken, Avrupa Ekonomik Topluluğu ortak üyesi olan Türkiye'ye üçüncü ülkeler gibi kota uyguladığını, bunun ise, Türkiye ile Topluluk arasında imzalanan katma protokolün genel ilkelerine ters düştüğünü belirtiyor.

Intercontinental Oteli yöneticisi Nejat Aksan öldürüldü

●Mardin'de Etibank Fosfat Tesisleri Müdür Yardımcısı öldürüldü

●Bursa'da bir öğretmen öldürüldü, Muş Lisesi Müdür Yardımcısı vuruldu

●Ankara'da çocuklarını korumak isteyen işçi komandolarca öldürüldü

HABER MERKEZİ
İnter-Continental Oteli İdare Meclisi üyesi Osmanlı Bankası eski Müdürlerinden Nejat Aksan dün saat 21.30'da evine gelen kimliği henüz belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldü.

Emniyet Nöbetçi Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, Taksim, Elmadağ Cumhuriyet Caddesi 12 Nolu evde oturan İnter-Continental Oteli İdare Meclisi üyesi 67 yaşındaki Nejat Aksan, dün saat 21.30'da evine gelen ve kimliği henüz belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu hayatını kaybetti. Osmanlı Bankası eski Müdürlerinden olan Nejat Aksan'ın evde yalnız bulunduğu sırada öldürüldüğü, bildirildi.

Mardin'de..

Etibank Mazıdağı Fosfat Tesisleri Müdür Muavini Ertuğrul Cankart, dün akşam Mardin'de makamında uğradığı silahlı saldırı sonucu, vurularak öldü.

THA muhabirinin edindiği bilgiye göre, saat 17.00 sıralarında Ertuğrul Cankart'ın makam odasına giren kimlikleri henüz belirlenemeyen silahlı iki kişi, İdari İşler Müdürü ve Fosfat Tesisleri Müdür Muavini Ertuğrul Cankart'a ateş ettiler. Ertuğrul Cankart, Diyarbakır Devlet Hastanesine kaldırılırken, saat 19.00 sıralarında yolda öldü.

Bursa'da...

Bursa'da sol görüşlü Suphi Paslıoğlu adlı bir öğretmen silahlı iki kişi tarafından öldürüldü.

Bursa, Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, Bursa Yeniyol Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden 45 yaşındaki Suphi Paslıoğlu, dün saat 21.00'de Sakaldolu Caddesindeki evine giderken kimliği henüz belirlenemeyen silahlı iki kişinin saldırısına uğradı, ağır yaralanan öğretmen Suphi Paslıoğlu'nun olay yerinde öldüğü, saldırganların ise bir otomobile binerek kaçtıkları bildirildi.

Muş'ta

Muş Lisesi Müdür Yardımcısı Gülgün Avuş önceki gece kimlikleri belirsiz kişilerce açılan ateş sonucu ağır yaralandı. Lisede ders programı ile ilgili çalışmalarını bitiren Avuş daha sonra evine dönerken sebze hali yöresinde silahlı saldırıya uğradı. Midesinden ağır bir şekilde yaralanan Müdür Başyardımcısı Gülgün Avuş Muş Devlet Hastanesine kaldırıldı. İlgililer sol eğilimli olarak bilinen Avuş'u vuranların iki kişi olduklarını belirttiler.

Ankara'da...

Kayaş semtinde oturan bir işçi, 14 ve 16 yaşlarındaki çocuklarını komandoların silahlı saldırılarından korumak isterken tabanca ile vurularak öldü.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde işçi olarak çalışan Arif Uzun, dün sabah Üregil'deki evinden iki çocuğu ile birlikte çıktıktan kısa bir süre sonra, silahlı dört kişinin saldırısına uğradı. Arif Uzun, çocuklarını kurşunlara hedef olmaktan kurtarmak için yere yuvarlandı ve bu sırada kendisi yedi kurşun alarak olay yerinde can verdi.

Arif Uzun'un oğlu Zekeriya Uzun muhabirimize, "Babam silahlı kişiler tarafından öldürüldü. Dört saldırgandan Metin ve Cihangir adlı olanları tanıyorum. Bir süre önce de annem ölmüştü, babamı da faşistler öldürdü, altı kardeş ortada kaldık" dedi.

Trabzon'da

Trabzon Fatih Eğitim Enstitüsü önünde dün sabah silahlı bir grubun, okula gitmekte olan öğrencilere açtığı yaylım ateşi sonucu, Gürcan Taşkaya, Nermin Koma ve Yakup Özaydın adlı öğrencilerle polis memuru Hayrettin Dede ağır yaralandılar.

Yaralı öğrenciler ve polis memuru Trabzon' Devlet Hastanesinde tedavi altına alındılar. İlgililer, olayda yaralanan öğrencilerin sol eğilimli olduğunu belirttiler.

Öte yandan, Trabzon Kanuni Ortaokulu önünde de Muzaffer Cihangir adlı bir genç bıçak darbeleriyle ağır yaralanarak Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

İskenderun'da

İskenderun'da 4 Kasım Pazar günü Dumlupınar Mahallesinde bir grubun üzerine açılan tabanca ateşi sonucu ağır şekilde yaralanan A. Bülent Şarkkaya adındaki 19 yaşındaki genç tedavi gördüğü Devlet Hastanesinde kurtarılamayarak öldü.

Toplusözleşme farklarını alamadıkları için

İzmir'de ESHOT işçileri direnişe geçti

İZMİR (ÖZEL)
İzmir Belediyesi ESHOT İşletmelerinde çalışan işçiler aylardır ödenmeyen toplusözleşme farklarının yanısıra ekim ayı maaşlarını da alamayınca dün sabah işbaşı yapmadılar. Dün Otobüs ve Troleybüs işletmelerinde başlatılan direnişe bugün Elektrik, Su ve Havagazı şebekelerinde çalışan, pazartesi günü de temizlik işlerinde çalışan işçilerin katılacakları bildirildi.

Direnişin kendilerinden habersiz başlatıldığını kaydeden Genel-İş Sendikası daha sonra düzenlediği basın toplantısında işçilerin bu direnişini desteklediklerini açıkladı.

Genel-İş Sendikası İzmir Merkez Şube Başkanı Zeki Mertol yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"Üyelerimizin başlattığı bu eylemi toplusözleşmenin tüm hükümleri uygulanıncaya kadar devam ettireceğiz. Bu tutumumuz İzmir halkına karşı değildir. İzmir halkının sıkıntı çekmesinden biz sorumlu olamayız. Aç insan çalışamaz, haklarımızı, paralarımızı istiyoruz. Alıncaya kadar direneceğiz."

HÜKÜMET YARDIM ETMİYOR

Öte yandan yeni hükümet kurulmadan Ecevit hükümetinin giderayak çıkardığı kararnamelere dikkati çeken ilgililer, işçiye ödeyecek para bulamayan İzmir Belediyesine yardım edilmemesini anlamsız olarak nitelediler. Hükümetin İzmir Belediyesine hizip çatışması yüzünden yardım etmediği ve işçilere bu yüzden para verilemediği belirtiliyor.

Her işçiye maaşların dışında ortalama 20 bin lira borçlu olan İzmir Belediyesinde işçiler bayram öncesinde bir direniş yapmış, işçilere 3-4'er bin lira dağıtılarak direnişin yaygınlaşması önlenmişti.

● ● ●

Aslan Sivri'nin cenazesi bugün kaldırılıyor

İSTANBUL(ÖZEL)
İstanbul'da önceki gün öldürülen Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi ve Dok Gemi-İş Sendikası Başkanı Aslan Sivri'nin cenazesi bugün yapılacak törenle kaldırılacak.

Türk-İş Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre, cenaze önce Laleli'deki Sendika Genel Merkezi önüne getirilecek, sonra Kasımpaşa Büyük Camiinde kılınacak öğle namazından sonra toprağa verilecek.

Bu arada Türk-İş Yönetim Kurulunun cenaze töreninden sonra, toplanarak son olaylar karşısında alınacak tutumu belirleyeceği bildirildi.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Olayla ilgili olarak Türkiye İşçi Köylü Partisi Beyoğlu İlçesince yapılan açıklamada şöyle denildi:

"Karanlık güçler, bu cinayeti, yaklaşan kongre öncesinde, işçilerin haklı taleplerle sendikal muhalefet mücadelesini yükselttiği bir dönemde işlemişlerdir.

"Bu cinayetin kaynağı kim ve ne olursa olsun, bundan amaçlanan, tersanelere anarşiyi sokmak, işçileri bölüp birbirine düşürmek ve yürütülen haklı mücadeleyi lekelemek, boğmaktır. Bu nedenle saldırı tüm işçilere yöneliktir."

Cinayetin nefretle kınandığı bildiride, tüm tersane işçileri "Soğukkanlılığa, uyanıklığa ve tersanelere sokulmak istenen anarşiye karşı birlik ve mücadeleye" çağırdı.

BASIN—İŞ BİLDİRİSİ

Aslan Sivri'nin öldürülmesini kınayan Basın-İş Sendikası bir bildiri yayınladı. Bildiride:

"Son günlerde emek ve onun yüksek onuru ile çalışanların temsilcilerine karşı acımasızca girişilen hareketler insanlıkla bağdaştırılamaz.

"Bu çağ dışı eylemlere girişenlerin çıkış noktaları ve geliştirmek istedikleri görüşler ne olursa olsun, demokratik rejimde işçi hareketini durduramayacakları" belirtildi.

Öğrenciler Atatürk resmi, İGD bombalı pankart astı

İSTANBUL (ÖZEL)

Büyük devrimci önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ölüm yıldönümünde, gençler dün birçok okula "Türkiye Gençliği, Mustafa Kemal'in Bağımsızlık Yolunda Yürüyor" yazılı posterler astılar.

Öğrenciler Atatürk'ün yolundan yürüyeceklerini vurgularken, daha önce kasım ayını "Eylem Ayı" ilan eden İGD ise aynı gün, İstanbul Üniversitesi Kimya Fakültesinin önüne bombalı pankart astı.

Adana'da iki öğrenciyi öldürenlerin İGD, SGB ve DDKD'liler olduğu ileri sürüldü

ADANA (ÖZEL)
Adana'da önceki akşam iki öğrencinin ölümüyle sonuçlanan olayın sanıklarının İGD, SGB ve DDKD gruplarına mensup kişiler oldukları ileri sürüldü.

Önceki akşam saat 17.45 sıralarında Karşıyaka Lisesi ve Karşıyaka Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerine okul dağıldıktan sonra "Kahrolsun Maocular" diyerek saldırıya geçen İGD SGB ve DDKD'li kişiler, yakın mesafeden ateş ederek Karşıyaka Endüstri Meslek Lisesi öğrencisi Eşref Şahlar ile Karşıyaka Lisesi öğrencisi Veli Karasu'yu öldürmüşlerdi. Olayla ilgili olarak, ölen Eşref Şahlar'ın kardeşi Orhan Şahlar ve Cemil Deyi adlı kişiler gözaltına alındılar.

Partizan grubundan oldukları belirtilen iki öğrencinin öldürülmesinden sonra Karşıyaka Lisesi ve Karşıyaka Endüstri Meslek Lisesi üçer gün süreyle sıkıyönetim tarafından kapatıldı.

Baştürk, yine DİSK'in parti kuracağından bahsetti

İSTANBUL(THA)
Önceki gün başlayan DİSK Yürütme Kurulu toplantısında, 14 Ekim seçimleri sonuçları, içinde bulunulan dönem, CHP ile ilişkiler ve sol partilerin durumu ele alınarak geniş bir tartışma açıldı.

Toplantıda bir açış konuşması yapan DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, yeni bir parti kurulması gerektiği üzerinde durarak özetle şunları söyledi:

"DİSK, bağrında işçi ve emekçi kitlelerin iktidara yönelik atılımını gerçekleştirebilecek siyasal hareketin örgütlenme potansiyelini de taşımaktadır. DİSK, bu konuda da tarihsel sorumluluk ve görevlerle yüklüdür. Geniş işçi ve emekçi kitleleri harekete getirebilecek sosyalist siyasal hareketin örgütlenmesinde, DİSK bir sendikal örgüt olduğunu unutmaksızın üzerine düşen görevleri yapmalıdır."

Bomba nakletmek suçundan yargılanan Yüzbaşı Çeviker'in tahliye istemi reddedildi

ANKARA (ÖZEL)
Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Mahkemesinde bomba nakletmek suçundan yargılanan Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker'in tahliye istemi mahkemece reddedildi.

Mahkeme heyeti, Yüzbaşı Çeviker ve 9 arkadaşı hakkında 9 Şubat 1978 tarihinde, Kahramanmaraş'a bomba nakletmek iddiası ile açılan davada Yüzbaşı Çeviker'in tahliyesini gerektirecek bir gelişmenin olmadığını bildirerek tahliye istemini reddetti.

Hergün gazetesi, komandoları üniversitelerde eyleme çağırdı

HABER MERKEZİ
Hergün gazetesinde, İstanbul Ülkücü Gençlik imzasıyla dün yayınlanan iki ilanda, "Ülküdaşlar"ın saflardaki yerlerini almaları, okullara görev başına dönmeleri ister

Aynı ilanları Hergün [illegible] sayfadan, "Bütün ülkücüler, [illegible] okullara!" başlıklı bir haber halinde de verdi. Konuyla ilgili haberde "Tekerlek tümseği aşmıştır. Gün, İslam ülkücülerinin nizam-ı alem ülküsünün zafer şafağının söktüğü gündür. Bütün ülkücüler okullarına!.." dendi.

"Saflardaki yerini al! Görev başına" diye biten ilanda ise "CHP iktidarının ve bir kısım polislerin desteğiyle üniversite ve yüksek okulları işgal etme girişimlerinde bulunan komünist eşkiya, bugün iktidardaki payandalarının kırıldığını görmenin telaşı içinde can çekişmektedir" denilerek ülkücü militanlar eyleme çağrıldı.

HAFTANIN FİLMLERİ

Nezih Coş

Sinemada ABD kendini yargılıyor

Geçtiğimiz bayram haftasında TV'de 1966 yapımı bir ABD filmi olan "Teksas'da Bir Kasaba" (The Chase)i izlerken, İstanbul sinemalarında da "Avcı" ve "Başkanın Adamları" adlı iki yeni ABD filmi gösteriliyordu. Bu üç film bir gerçeği ortaya koyuyordu: Amerikan sinemasının kendi toplumsal ve siyasal gerçekleri karşısında zaman zaman etkili eleştiriler getirebilen bir sinema olduğunu. Üç filmden Arthur Penn'in yönettiği ilki, küçük bir Teksas kasabasının toplumsal panoramasını karşımıza getirirken, diğer ikisi daha çok ABD'nin dış politikasıyla ilgili önemli eleştiriler, değerlendirmeler taşıyordu. Aşağıda bu son iki filmle ilgili görüşlerimizi bulacaksınız.

AVCI

"The Deer Hunter"/Yönetmen: Micheal Cimino/ Görüntüler: Vilmos Zsigmond/ Müzik: Stanley Myers/ Oyuncular: Robert De Niro, John Cazale, John Savage, Christopher Walken, Meryl Streep/ Amerikan filmi (1978) /Y. MELEK, SİTE, ŞAFAK, SUR, KRİSTAL'de.

Bu yıl ABD'de en iyi film, yönetmen, yardımcı erkek oyuncu, kurgu ve ses düzeni dallarında 5 Oscar ödülü alan "Avcı" herşeyden önce oyuncu yönetimindeki büyük başarısı, görüntülerinin güzelliği, kısaca sinema dilindeki ustalığı ile sinemaseveri sarıp sarmalıyor kendisine. Genç Yönetmen Micheal Cimino, daha ikinci uzun filmi olan "Avcı" (tam çevirisiyle "Geyik Avcısı")nda şaşırtıcı bir uslûp olgunluğu ile dikkati çekiyor. Yalnızca filmin ses düzeni dahi anlatımdaki bu özeni ve etkililiği kanıtlamaya yeter. "Avcı"daki ses efektleri baştan sona her sahneye bir atmosfer kazandırmada büyük rol oynuyor. Dramatik etkiyi güçlendiriyor.

Bir Pansilvanya kasabasında Rus asıllı azınlığın yaşamını göstererek başlıyor "Avcı". Metalürji fabrikasında çalışan işçilerin günlük yaşantılarını olanca canlılığı ve doğallığıyla görüntülüyor Cimino. Ardından işçilerden Steven'in evlenmesini anlatan bölüm geliyor. Ortadoks kilisesinde Rus törelerine uygun olarak yapılan uzunca nikah törenini dans ve eğlence bölümü izliyor. Cimino'nun görünmez kamerası, bu kez usta bir belgeselci gibi olağanüstü doğallık ve rahatlık içinde coşkun bir düğün eğlentisini başarıyla resimliyor. Kahramanlarını yavaş yavaş tanıtmayı sürdürüyor. Sinema yönünden çok usta, çok zengin görüntüler taşıyor bu bölüm de. Anlatım 3 saatlik filmin sonuna dek aksamadan süregidiyor.

Düğünü izleyen geyik avı bölümüyle savaş öncesi tamamlanıyor. Cimino, bu kez Vietnam köylerine götürüyor seyirciyi. Üç kahramanı Micheal, Nick ve Steven'ın savaşta geçen serüvenlerini anlatıyor. Tutsaklık, işkence, Rus ruletinden kurtuluş, kaçış ve savaş sonrası geliyor karşımıza... ABD Vietnam'da yenilmiş ve arkadaşlar da dağılmıştır artık. Steven iki bacağını yitirmiş, Nick geçirdiği şokun etkisiyle Saygon'da bir kumarhanede, Rus ruletinde ölümüne oyunculuk yapmaktadır. Avda artık geyik vurmak istemeyen Micheal ise Nick'in sevgilisi ile yakınlaşma çabası içindedir. Filmin sonunda Micheal, kötürüm Steven ve dostları yaşamını Rus ruletinde yitiren Nick'in şerefine içiyor ve "Tanrı Amerikayı korusun" şarkısını söylüyorlar.

Cimino'nun "Avcı" ile vermek istediği temel bildiri ne? "Avcı"yı seyreden bazı izleyiciler, yönetmenin Vietnam Savaşı ile ilgili bölümde Vietkong birliklerini ele alış biçimine bakarak filme anti-komünist damgasını yapıştırıveriyorlar. Gerçekten de Cimino'nun filminde Amerikan emperyalistlerine karşı gerilla mücadelesi sürdüren Vietkong askerleri, vahşi, yoz, tutsaklarına, Rus ruletinde silah zoruyla oyunculuk yaptıran cani kişiler olarak sunuluyor. Bir sahnede Vietnam İşçi Partisi lideri Ho Şi Minh'in resmi de bilinçli olarak bu insanlık dışı eylemlerle birleştiriliyor. "Avcı" filmi Vietnam yurtseverlerine ve devrimcilerine gerçekten kara çalıyor. Bunu belirlemekte yarar var.

Ancak bu bölüm, filmin asıl bildirisini mi oluşturuyor? Bizce hayır. "Avcı" Vietnamlı yurtseverleri karalarken Amerikan emperyalizmini Güney Vietnam'daki Amerikan işgalini haklı mı gösteriyor? Buna evet diyebilmek sanırız ki oldukça zordur.

"Avcı" bizce Vietnam serüveninden ötürü ABD hükümetlerini suçlayan, onları haksız çıkaran bir film. Cimino, ABD'nin emperyalist olduğunu açıkça söylemiyor ve bunun teşhiri ile fazlaca ilgilenmiyor ama Vietnam serüveninin, devletine bağlı sıradan ABD yurttaşına, onun gündelik yaşantısına, giderek toplum düzenine ne gibi olumsuzluklar getirdiğini belgelemek istiyor ve bunu da başarıyor. Bu savaşta yaşamları çökmüş ABD askerlerini anlatırken, ABD'nin Vietnam'da bozguna uğradığını vurgulamayı da ihmal etmiyor. Bu nedenle "Avcı"yı basit bir propaganda ya da kötüleme filmi gibi görmek bizce doğru olmaz. Tüm filmin Vietkong'un kötülenmesi amacına hizmet ettiği görüşünü de paylaşmaya olanak yok.

"Avcı" John Wayne'in 1968'de yönetip oynadığı bir "Yeşil Bereliler" filmi gibi Vietnam'daki ABD'yi övmüyor, tersine bu acılı serüvenin maliyetini tartışmayı, bunu düşündürmeyi deniyor. Film bu yönden olsa olsa William Wyler'ın 1946'da çevirdiği "Hayatımızın En Güzel Yılları" adlı yapıtı çağrıştırıyor. Yine birçok Oscar ödülü alan Wyler'ın bu yapıtı da bilindiği gibi Amerikan Aleyhtarı Faaliyetleri Soruşturma Komisyonunca "yıkıcı filmler" listesine geçmişti. Cimino'nun filminin, ABD'de 1946'daki türden tepkilerle karşılaşmaması, ABD'nin emperyalist bir ülke olarak gerilemesinin ve kocamaya başlamasının bir kanıtı aslında. "Avcı"nın sonundaki "Tanrı ABD'yi korusun" şarkısı da herhalde aynı gerçeğin bir itirafı.

Yeniden "Avcı"nın anlatım özelliklerine dönmek istiyoruz. Yönetmen Cimino'nun 3 yardımcısıyla birlikte hazırladığı senaryo, üç ana bölümden oluşuyor. Savaş öncesi, savaş ve savaş sonrası, filmin bildirisinin seyirci üzerindeki etkisinde bu bölümlerin birbirlerini yadsıyan sıralanışının ve aralarındaki diyalektik ilişkinin de önemi var. Savaş öncesi, mutluluğu simgeleyen bir coşku dünyası olarak anlatılmış filmde. Vietnam tam bir kabus dönemi olarak yansıyor. Savaş sonrası ise umutsuzluk, umarsızlık ve yıkıntı dönemi olarak açılıyor. "Avcı" filminin temel bildirisi işte bu üç bölümün ardarda gelişinden çıkıyor. İlk bölümdeki mutluluğun, dostlukların eski gücüyle varolmadığı gösterilerek, ABD'nin işgal ve savaş politikası yerilmiş, eleştirilmiş oluyor.

Hollywood'un yapım ve dağıtım tekellerinin düzeni içinde bu kadarıyla da olsa bir eleştiri bizce değer taşır. Hele bu, unutulmaz, görkemli sahnelerle süslü, usta bir sinema diliyle de yansıtılmışsa.

BAŞKANIN ADAMLARI

"Twilight's Last Gleaming"/Yönetmen: Robert Aldrich / Oyuncular: Burt Lancaster, Richard Widmark, Charles Durning, Melwyn Douglas, Joseph Cotten / ABD-B. Almanya ortak yapımı (1977)/ DÜNYA, AS.

"Başkanın Adamları", bilim-kurgu (science-fiction) türünde bir siyasal taşlama filmi olarak bu türü küçümseyenlere dikkat çekici bir örnek oluşturuyor.

Amerikan sinemasının yaşlı yönetmenlerinden Aldrich, bu yapıtında 1981 gibi yakın bir gelecekte geçtiği varsayılan bir serüveni anlatıyor. ABD ordusunun mahkum edilmiş eski bir generali Dell (B. Lancaster) iki başka tutuklu ile birlikte hapisten kaçıyor ve kıtalararası füze atış merkezlerinden birini ele geçirmeyi başararak, ABD Devlet Başkanıyla pazarlığa oturuyor. General, Başkandan ABD'nin Vietnam'da işlediği suçların halka anlatılmasını, ABD'nin bu serüveninin TV'de halk önünde mahkum edilmesini istiyor. Pentagon'da kararların nasıl halkın iradesinden gizli olarak alınıp uygulandığı anlatılsın istiyor. Ayrıca para ve kaçış için Başkanın rehin olarak gelmesini talep ediyor. Aksi takdirde hedefi Rusya olan 9 füzeyi ateşleyecek ve bir çeşit dünya çapında sürdürülen hegemonya mücadelesini fiili savaşa dönüştürecektir.

Gn. Dell'in istekleri Beyaz Saray'da tartışılıyor. Başkan, Gn. Dell'in haklı olduğunu, ABD hükümetlerinin gerçekten de halktan gizli iş yaptığını düşünmeye başlıyor. Dell'in tehditlerinin ciddiyeti karşısında, ona TV'de böyle bir konuşma yapacağına söz veriyor. Film bazı başkanların iyiniyetine karşılık ABD hükümetlerinin tutumunun değişmeyeceğini ince ince vurgulayarak bitiyor. Seyirciye siyaset uğruna ABD'de başkanların bile harcanacağını düşündürtüyor.

Gn. Dell'in hayali serüveni kuşkusuz ABD'deki egemen düzenin ortadan kalkması için bir çözüm biçimi olarak önerilmiyor filmde. Ancak Aldrich, bu serüvenle, seyirciyi ABD'nin kimi toplumsal gerçekleri konusunda uyarmayı başarıyor.

Filmde Gn. Dell'in, ABD iktidarları hakkındaki görüşlerinin tam olarak anlaşılamadığı bir gerçek. Ama bu, filmin kısaltılmış 1,5 saatlik Avrupa kopyasını izlememizden doğuyor. ABD dağıtım tekellerinin bu tür siyasi boyutlu eleştiri filmleri karşısında nasıl güdümlü davrandıkları ortada. Yine de Aldrich'in bildirisi tam olarak yokedilebilmiş değil.

"Başkanın Adamları" anlatım yönünden çok gözalıcı ve dikkat çekici özelliklere sahip değil. Oldukça basmakalıp ve TV tekniğine yakın çekimler egemen filmde. Tüm oyuncular bir TV ekranı karşısında demeç verir gibiler. Ama Aldrich, ekranı 3'e, 4'e bölerek bir heyecan bir sürükleyicilik kazandırabilmiş filmine. Yine de sinemasal düzeyi ne olursa olsun, konusunun ilgi çekiciliği yeterli bir akıcılık kazandırıyor filme. Son haftaların görülmeye değer yapıtlarından biri "Başkanın Adamları".

ALMAN YÖNETMENİ

MAX VILLUTZKI: "Amacımız kameranın kitleden yana bir araç olmasıdır"

Filiz Vural

Önceki hafta İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde, "Alman Sinemasından Yeni Örnekler" adı altında 4 Alman filmi sunulmuştu. Film gösterilerinin yanısıra Berlin İşçi Çevresi (BAF) diye anılan grubun yönetmenlerinden Max Willutzki "Sosyal İçerikli Film" konulu bir konferans verdi.

Willutzki, konuşmasına ülkesinin bugün içinde bulunduğu durumu anlatarak başladı. Ülkesinin bu seviyeye ulaşmasının bir nedeninin yabancı işçilerin ucuz işgücü olduğunu ve burada bulunuşunun nedenlerinden birini bunun oluşturduğunu belirtti. Daha sonra politika ve sinemanın birbirinden ayrılamayacağını belirterek, Almanya'daki sinemanın durumunu şöyle açıkladı: "Film yapımcılarının büyük bir çoğunluğu Münih'tedir ve bütün sinemacılar bu ekole bağlıdır. 50 yıldır burjuva sinema anlayışlarını sürdürmektedirler. Fassbinder istisna olmak üzere yeni bir anlatım dili aramaktadırlar. Ancak bugünkü anlatım dilleri düzenle uyum içindedir. Yaptıkları bu ortodoks sinema ile kendi kendilerini yıkmaktadırlar."

Politik sinema yaratma konusunda Berlin Sinema Akademisi öğrencilerinin büyük rolü olduğunu belirttikten sonra televizyonun Almanya gibi bir ülkedeki rolüne değinen Willutzki, kendilerinin TV filmlerinin analizi üzerinde durmadıklarını, bunların halk üzerindeki etkilerini değerlendirdiklerini açıkladı. Çünkü Willutzki'ye göre TV bir politik film gösterse bile western filmleri, kovboy filmleri ve reklam filmleriyle bunun etkilerinin yok edildiğini belirtti. Buna karşı mücadele edebilmek için "Zielgruppen Film" adında amaç birliği yapan bir grup oluşturduklarını belirtti. Amaçlarını "kameranın kitleden yana bir araç olması" diye açıkladıktan sonra, Münih sinema ekolünün, burjuva sinemasının seyirciyi halktan koparma amacına hizmet ettiğini, TV rekabeti karşısında şanslarının az olduğunu belirtti. 1980'in sinemasını halkla birleşebilen bir sinema olarak kurmak ve yaşatmak istediklerini, buna karşılık seyircinin de tüketim alışkanlığından vazgeçmesi ve üretime geçmesi gerektiğini söyledi. Daha sonra Almanya'daki film yapım şartlarına değinen Willutzki, TV ile ortaklaşa çalıştıklarından zaman zaman tavizler vermek zorunda kaldıklarını açıkladı. Konferansın ardından Willutzki'ye çeşitli sorular yöneltildi.

SORU: Grubunuzun etkinliği nedir? Münih ekolü karşısında ekonomik-politik örgütlenmesi var mıdır?

M.W: (Özetle) Çok farklı görüşleri olan kişileri bir arada tutmak zor. Aramızda yapımcıyla iyi anlaşma yapıp diğerlerine göstermeyenler bile var. İlk başlarda aramızdaki çok Pragmatik bir bağlantıydı. Kollektif çalışmanın yararı anlaşıldıktan sonra bu gittikçe kırıldı. 1975'de 20 film yapımcısı birleşmişken bugün 72 üyemiz var. Ekonomik-politik olarak aynı temelde değiliz. Ancak grup denetiminin büyük faydası var. Dağıtımda büyük kolaylık sağlamaktadır. Bizi destekleyenler çoğaldıkça yeni arkadaşlar yetiştirmeye çalışıyoruz. Çalışmalar örgütlenme açısından çok düzenli değil. Örneğin ben hem senaryo, hem reji, hem de prodüksiyonla uğraşmak zorunda kalıyorum.

SORU: Grubun halkla ilişkilerinde ne gibi tecrübeleri var?

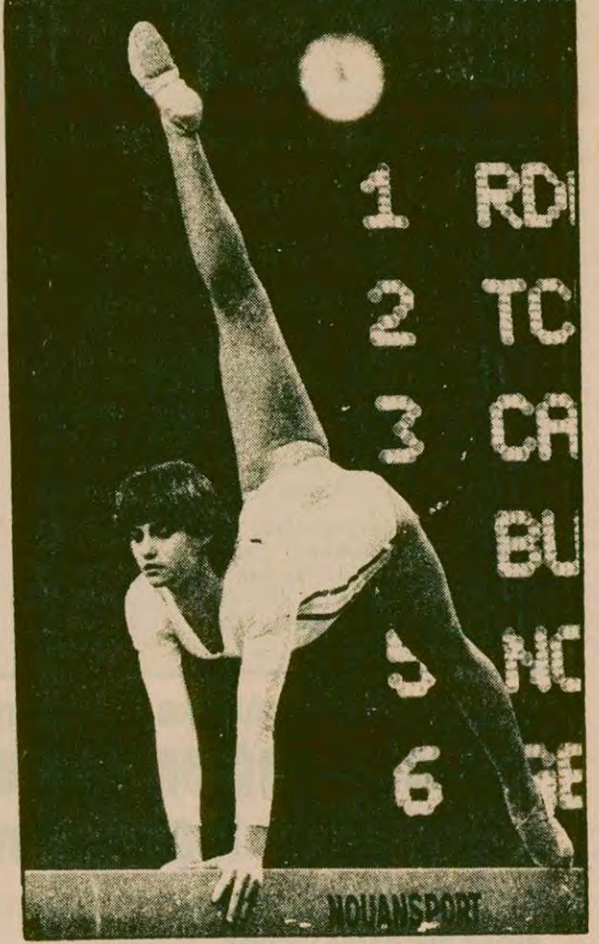
M.W: (Özetle) Halkla ilişki kurmada bütün arkadaşlar aynı tecrübeye sahip değil. Bazıları halkla ilk karşı karşıya geldiklerinde hiç bağ kuramadılar. Halk kameraya yabancı. Önce onların sorunlarını anlatan film yapacağımıza inanmadılar. Örneğin gruptaki arkadaşlarımızdan biri yasal olmayan bir grevi konu almıştı. Senaryoyu oluşturmadan önce işçilerle defalarca görüştü. Senaryoyu oluşturduktan sonra tekrar. Tabii bu film büyük bir ilgiyle karşılandı ve bize olan güveni artırdı. Ama arkadaşlar halkla bağ kurmada gittikçe pratik kazanıyorlar.

SORU: Grup, kitleyi hangi politik görüşlere getirmeyi amaçlamaktadır?

M.W.: Bu rejisörlerin, konuları, bilgileri ve görüşleriyle orantılıdır. Bu konuda yönetmenler serbesttirler. Ayrıca filmlerin gösterildikleri yerlerdeki duruma göre de sonuç değişmektedir. Çok farklı kişilerden çok farklı sonuçlar alınmaktadır. Örneğin Christina Perincioli'nin filmi ihtiyarlar yurdunda gösterilirken büyük tartışmalara yol açtı.

● "L'Equie" gazetesi Romen jimnastiğinin teorik olarak incelenmesini savunuyor

Romanya'nın jimnastikteki başarısı sistemli ve programlı çalışmaya bağlanıyor

Çomeneci'nin başarıları Romen jimnastiğine olumlu puanlar kazandırıyor

Son yıllarda Romanya'nın jimnastikte kazandığı başarının tesadüfi bir çalışmanın değil, planlı ve programlı bir çalışmanın ürünü olduğu belirtiliyor.

Ayrıca Romen jimnastikçilerin, Montreal Olimpiyatlarında, geçen yıl Kopenhag'da yapılan Avrupa Şampiyonasında ve Tokyo'da yapılan Dünya Jimnastik şampiyonasında, büyük bir başarı kazanması Romenlerin bir ekol oluşturduğu görüşüne de kuvvet kazandırdı.

Bu görüş Nadia Comaneci'nin üst üste üç kez Avrupa Şampiyonluğunu kazanmasına, dünya şampiyonasında iki kez 10 puan almasına, Emilia Eberle'nin başarılı sonuçlar almasına dayandırılıyor. Ayrıca Romen bayan jimnastik takımının Avrupa şampiyonluğunu kazanması da gözününde tutuluyor.

Jimnastiğin Romanya'da geleneksel spor olması nedeniyle kazanılan başarılar üzerine Fransa'da yayınlanan L'Equie gazetesi Romen jimnastiğinin teorik olarak incelenmesi gerektiğini yazdı. Bu konuda Fransız yorumcu Michel Thierry "Comaneci'nin eski formunu kazanması, dünya jimnastiği için büyük yarar getiriyor" dedi ve Romen jimnastikcilerinin örnek alınmasını savundu.

Romanya'nın başarıları, sistemli bir çalışmaya jimnastiğin geleneksel olmasına ve geniş bir kitlenin jimnastikle ilgilenmesine bağlanıyor

Kiraz: "Galler karşısında yenilgiyi düşünemiyorum"

- Kiraz, kendi saha ve seyircimizin önünde oynanacak karşılaşmayı "kazanacak güçte kadroya sahip olduğumuzu" savundu
- Kiraz, Galler maçına hemen hemen Malta maçındaki kadro ile çıkılacağını söyledi

ANKARA

A Milli Takımı Teknik Direktörü Sabri Kiraz Galler maçı için oldukça iddialı konuştu ve "Galler karşısında yenilgiyi düşünemiyorum" dedi.

Kiraz, Avrupa Uluslar Kupasındaki ilk maçta Galler'i iyi tanımadığımız nedeniyle 1-0 yenildiğimizi belirtti ve kendi saha ve seyircimiz önünde oynayacak rövanşı kazanacak güçte bir kadroya sahip olduğumuzu savundu.

Kiraz Galler maçından ümitli

Teknik Direktör Kiraz konuyla ilgili olarak şunları söyledi:

"Milli Takım oyuncularımız son maçında Malta önünde başarılı bir sınav geçirdi. Çok güç koşullar altında kazandığımız bu galibiyet, bizleri sevindirmiş ve kupada oynayacağımız diğer maçlar için ümit vermiştir. 21 Kasım'da rakibimiz Galler karşısına işte bu ümit ve moral yüksekliği ile çıkacağız.

Maçın kendi sahamızda oynanması ve İzmir seyircisinin büyük desteği ile, karşılaşmadan başımız dik olarak çıkacağımıza inanıyorum."

Kiraz ayrıca Galler maçına, Malta karşılaşmasında yer alan kadronun büyük bir kısmının çıkabileceğini belirtti.

Yakında mum ışığında maç yapacaklar!..

Şirinyer-Hilalspor karşılaşmasının 11. dakikasında elektrikler kesilince oyuncular bir kenara çekildiler, mum ışığında elektriğin gelmesini beklediler.

İzmir'de elektrik kesintisi yüzünden maçlar yarıda kalıyor

İZMİR
MUSTAFA TOPRAĞIN

İzmir'de gece karşılaşmaları elektrik, kesilmesi yüzünden yarıda kalıyor ve gecikmeli olarak yapılabiliyor.

Bu "davetsiz konuk" yüzünden İzmirliler şimdiye kadar voleybol teşvik karşılaşmalarında, KSK-Fleurus maçında ve 1. Küme basketbol birinciliği karşılaşmalarında mum ışığında saatlerce beklemek zorunda kaldılar.

Son olarak Şirinyer-Hilalspor maçının 11. dakikasında elektriklerin kesilmesi seyircilerin ve sporcuların tepkilerine neden oldu. Bu durumun derhal düzeltilmesini isteyen İzmirli sporseverler ve sporcular TEK'in maç saatlerini gözönüne alması gerektiğini vurguladılar.

Eczacıbaşı pazar günü VBC Bien takımıyla karşılaşıyor

ANKARA

Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasında ülkemizi temsil edecek olan Eczacıbaşı, Erkek Voleybol Takımı pazar günü İsviçre'nin VBC Bien Takımıyla İstanbul Altunizade, Spor Salonunda karşılaşacak.

Saat 16'da başlayacak olan karşılaşmanın rövanşı 18 Kasımda İsviçre'de oynanacak.

Türkiye-Malta maçında olaylara neden olanlar yargılanacaklar

ANKARA (AA)

Dışişleri Bakanlığının girişimleri üzerine Malta makamları, 28 Ekimde yapılan Malta-Türkiye maçında olaylara neden olanların yargılanacaklarını açıkladı.

Malta makamları ayrıca maçta Türkiye bayrağını yırtan Maltalı George Aloisio'nunda yargılanacağını belirttiler.

Fenerbahçe'de kaynayan kazan...

Yalnızca Fenerbahçe'de veya herhangi bir kulüpte kaynayan kazan değildir bu... Antrenörlerimizin yazgısı, futbolumuzun kaderidir bu... Bir yazımızda "Yenilgilerde Batılılar çare, Doğulular suçlu arar" demiştik. Fenerbahçe suçluyu buldu.

Her zaman böyle olur... Bir antrenör maç kazandıkça, yanı daima şakşakçılarla dolar taşar... Etrafta tıs yoktur. Tıslamak için fırsat kollayanlar pusudadır. Takım bir iki yenilgi almaya görsün... Ortalık karışıverir... Çıkarcılar, yanıklar, bilgiçler (!), kraldan çok kralcılar birer birer pusudan çıkarlar. "Ben dememişmi idim. O'ndan antrenör olur mu? O kim bizim takım kim? Bize İngiliz antrenör gerekli... Viskisini yudumlarken oluşan ilhama göre versin taktiğini... Bak gör o zaman bu oyuncuları... Hepsi birer Tommy Lauten kesilir, her takıma helalinden beş çekeriz" gibi vecizeler(!!) atılır ortaya. Antrenörün yanı boşalmıştır artık... Şakşakçılar gelecek olanı beklerler.

Bir yandan suçlunun yerine yeni bir fedakar kişi aranırken bir yandan da antrenörün taburcu işlemleri yapılır, çalıştırıcı kızağa çekilir... Bütün bunlar Takımın selameti(!) bakımından" önsözü ile yapılır.

Şükrü Ersoy'la geçenlerde bir söyleşide bulunmuştuk. Takımda gençlere yönelik bir politika izleyeceğini söylüyordu Ersoy... Böyle bir uygulamanın kesin olarak galibiyet demek olmadığını belirtmiş, camianın tepkisi ne olur diye sormuştuk. Ersoy sorumuza, "Fenerbahçe bugüne kadar doğru düsürt bir maç kazanmış değil... Durum meydanda... Gençleri takıma almakla yenilgiler sürerse değişik bir şey olmuş sayılmaz... Ama yakın bir zamanda Fenerbahçe bu sayede özlenen futbolu oynayacak, daha iyi sonuçlar alacaktır" karşılığını vermişti.

İlk deplasmana düşündüğü takımla çıktı Ersoy... Şanssızlıklar üst üste geldi.. Penaltı bile kaçırdılar.. ve... Yenildiler. Hazır bekleyen kazan ateşe sürüldü.

Kendi kendimize soruyoruz.. Ersoy planında başarılı olur mu idi? Bu tür soruların cevaplanmasına fırsat verilmediğini bile bile yine de kendi kendimize sorumuzu yineleyip duruyoruz..

Bu gün ortalık durulmuştur.. Antrenördü, menecerdi, olurdu, olamazdı derken takımın başına zamanının sayılı futbolcularından Fenerbahçeli Ziya Şengül getirildi. Yazımızın çıktığı günlerde değişik gelişmeler olabilir. Biz Şengül'ün sorumluluğundaki bir teknik yönetimin Fenerbahçe'ye hayırlı olmasını diliyoruz.

Şengül'ün başarılı olmasına engel bir neden olacağını sanmıyoruz. Kendi görüş ve kanaatlarından başka görüşlere iltifat etmeyen, yalnızca kendi düşünce ve inançlarının etkisi ile hareket edenler bu meslekte başarılı olabilmişlerdir. Aksi halde karşılaşılacak koca bir labirent olacaktır. Deneylerimizin verdiği bir rahatlıkla bunu söylerken Şengül'e ve dolayısı ile Fenerbahçe'ye içten dileğimiz başarılarıdır.

Ecevit ve Türkeş'in...

(Baştarafı 3. Sayfada)

yanı sıra, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkes ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in de tanık olarak dinlenmesini istediler.

Müdahil avukatlar katliamın önlenmesi çalışmalarında görev alan subay ve assubayların dinlenilmesi halinde, olayların hükümete karşı isyan ve katliam olduğunun ortaya çıkacağını belirttiler.

Müdahil avukatlar dilekçelerinde, saldırganların evleri ve işyerlerini söndürmeye çalışan itfaiye erlerine saldırdıklarını belirterek itfaiye erlerinin de tanık olarak dinlenilmesini istediler.

Avukatlar, isyanın nasıl ve kimler tarafından gerçekleştirildiği ve gayesinin ne olduğu konusunun araştırılması nedeniyle, Kahramanmaraş Valisi Tahsin Soylu, Sağlık Bakanı Mete Tan, Başbakan Bülent Ecevit ve MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, CHP Kahramanmaraş Milletvekili Hüseyin Doğan ve olaylar sırasında İçişleri Bakanı olan İrfan Özaydınlı'nın da tanık olarak dinlenilmesini istediler. Müdahil avukatların dilekçelerinde şu görüşler belirtildi:

TÜRKEŞ'E SORULAR

"Olaylar sırasında isyancı gruplar ellerinde 3 hilalli MHP bayrakları taşımışlar, evlere ve direklere bayrakları asmışlardır. Ayrıca MHP'nin bugüne kadar kullandığı sloganları da söylemişlerdir. Yol kesen saldırganlar, vatandaşlara, Alpaslan Türkeş'in ana ve babasının adını sormuş, bilmeyenlere saldırmışlardır. Diğer yandan MHP Türkoğlu İlçe yöneticileri, Kahramanmaraş İl yöneticisi Hasan Balcıoğlu ve bazı MHP'liler olaylarda saldırıya aktif olarak katılmışlardır. Ve sanık olarak yargılanmaktadırlar. Alpaslan Türkeş, MHP'nin Genel Başkanıdır ve parti içinde olup bitenleri bilmesi gerekir. Bu nedenle mahkemeye çağrılarak kendisine şu hususların sorulmasını talep ediyoruz:

"— 3 hilalli MHP bayraklarının taşınması ve temini için saldırganların MHP'den bir talebi olmuş mudur? Bu konuda bilgisi var mıdır? Bayraklar kendilerinin bilgisi ve izni dışında taşınmış ise taşıyanlar hakkında ne gibi tedbirler almışlardır?

"— Bazı MHP yönetici ve üyelerinin katliam ve isyana katıldıkları kesindir. Bu yöneticiler katılırken kendilerine bilgi vermişler midir?

"— Düceli Muhtarı Yaşan Kılıç yolunu çevirdiği insanlardan, Türkeş'in ana ve babasının adını sormuştur. MHP Genel Merkezince böyle bir parola tespit edilmiş midir?

"— Alpaslan Türkeş, ETKO ve TYK adlı yasadışı örgüte mensup kişilerin, K.Maraş'ta yakalanıp gözaltına alındığı günlerde, 21 Nisan 1979 günkü demecinde, Kahramanmaraş ve Erzurum'da büyük olaylar çıkacağını söylemiştir. Katliamın olacağını nasıl ve nereden öğrenmiştir. Kendisine bu konuda bilgi verilmiş midir?"

MALATYA ÖZEL DOĞU KLİNİĞİ

Avukatlar dilekçelerinde, Emniyet Müdürü Kazım Ulusoy'a ait raporun 12. sayfasını kaynak göstererek şu açıklamada bulundular: "22-23 Aralık 1978 günlerinde Adana ilinden bir şahıs, Malatya Özel Doğu Kliniği Doktoru Muhittin Turgut'u telefonla arayarak 'Maraş'tan oraya yaralı gelecek dikkatli olun'' demiştir. Muhittin Turgut'da 'Orasını bana bırakın. Malatya olaylarında bir açık verdim mi ki bunda da açık verelim. Malatya olaylarında ne şekilde çalıştığımı siz de bilirsiniz' karşılığını vermiştir." Avukatlar, Kahramanmaraş'taki olaylardan sonra araştırma yapan özel timin raporunda adı geçen bu şahsın dinlenmesini de istediler.

Avukatlar, dilekçelerinde polis raporları, istihbarat raporları ve görgü raporları ile, olaylar sırasında TRT kameramanlarının çektiği filmlerin de istenmesini talep ettiler.

Hür teşebbüs...

(Baştarafı 3. Sayfada)

dığını ileri sürdü. Narin, parlamento ve hükümetin anarşiyi önlemesini ve ekonomik hayatta hür teşebbüsü benimsemesi ve desteklemesini istedi.

Seçim öncesi ve sonrası dönemi değerlendiren Hür Teşebbüs Konseyinin görüşlerini Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar açıkladı. Yazar, "Devletimizin gündemindeki ilk iki mesele, yurt ve millet bütünüğü ve can ve mal güvenliğinin sağlanmasıdır" dedi. Mehmet Yazar seçim sonuçları konusunda ise şunları söyledi:

"Türk seçmeni insan haysiyetinin ve özgürlükçü demokrasinin teminatı olan hür teşebbüse itibar eden politikaları mükafatlandırmıştır."

Konuşmasının önemli bir bölümünü dışa bağımlılık, yabancı sermaye ve KİT'ler konularına ayıran Mehmet Yazar, Türkiye'nin sorununun dışa bağımlılık olmadığını, aksine "kafi derecede dışa açılmamak" olduğunu öne sürdü.

KARACABEY

Toplantıda konuşan Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı Sadettin Karacabey, Türkiye'de yakında, Birinci ve İkinci Dünya savaşlarında olduğu gibi, ekmek kıtlığı başlayacağını söyledi. Karacabey en önemli sorunun mazot yokluğu olduğunu kaydederek, bu konuda daha önce Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Yüceler'i uyardıklarını, ancak bunun bir yararının olmadığını söyledi.

Yönetim Kurulları ortak toplantısında daha sonra, TÜSİAD Genel Başkanı Feyyaz Berker ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Başkanı Hüsamettin Tiyanşan da birer konuşma yaptılar ve aynı görüşleri paylaştıklarını söylediler.

Türk Hür Teşebbüs Konseyi Yönetim Kurulları ortak toplantısı öğleden sonra basına kapalı olarak sürdü. Toplantı sonuçları bugün bir basın bildirisiyle açıklanacak.

Kardeşinin...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Atilla Özkan adlı gencin öldürüldüğü polis baskınında yakalanan Ali Naki Özkan ve Hasan Aksu, Anayasal düzeni zorla değiştirmek, gizli örgüt kurmak ve çeşitli eylemlerde bulunmak suçlarından sanık olarak yargılanıyordu. Bu olayla ilgili olarak Seyfi Cansu, Hasan Tosun ve Burhan Gülseven de gizli örgüt kurma suçlarından gözaltına alınmışlardı.

Ali Naki Özkan, Hasan Aksu, Seyfi Cansu, Hasan Tosun ve Burhan Gülseven hakkında Devlet Güvenlik Mahkemesinde, Anayasal düzeni zorla değiştirmek amacıyla örgüt kurmak, bir bankanın Levent Şubesi ile bir profesörün işyerini soymak, MHP Zeytinburnu İlçe binasını ve ÜGD Sarıyer şubesini bombalamaktan dava açılmıştı. Dava daha sonra İstanbul 2. Ağır Ceza daha sonra da İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine intikal etmişti.

İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi önceki gün yapılan duruşmada davanın tek tutuklu sanığı olan Ali Naki Özkan'ı da tahliye etti.

OLAY NASIL OLMUŞTU?

18 Ocak 1978 günü Zeytinburnu'ndaki bir evi basan MİT mensuplarının da içinde bulunduğu 1. Şubenin vurucu timleri hiç bir ihtarda bulunmadan evin içindeki gençlere yaylım ateşi açtılar. Burada Atilla Özkan adlı devrimci genç öldürüldü, Ali Naki Özkan ise başına çuval geçirilerek bilinmeyen bir yere götürüldü.

Cankoçak...

(Baştarafı 3. Sayfada)

miseri öldürüp, üç polisi de yaralamaktan sanık iki kişinin, aynı zamanda Ankara Akay Ziraat Bankası soygununu yapan kişiler olduğunun belirlendiğini bildirdi

Kocaeli Valisi, Veli Çimen ve Özdeş Teoman Uluğ adlı sanıkların Türkiye Devrimci Komünist Partisi İnşa Örgütüne mensup olduklarının belirlendiğini ve iki banka soygunundan ayrı olarak Kavaklıdere Tekel Deposunu soydukların ve Kartaltepe'de bir ülkücüyü öldürdüklerini açıkladı.

ÖMÜR BOYU HAPSE MAHKUM OLMUŞTU

Bir yıl önce Akay Ziraat Bankası soygununu yönettiği iddiasıyla tutuklanan Murat Cankoçak, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 nolu Askeri Mahkemesi tarafından eylül ayında ömür boyu hapse mahkum olmuştu.

Alb. Hamdi Sevinç'in Başkanlığındaki 1 nolu Askeri Mahkeme, Murat Cankoçak hakkında TCK 146/1. maddesine göre önce ölüm cezası vermiş, ancak hafifletici sebepleri de dikkate alarak bu cezayı ömür boyu hapse çevirmişti.

Murat Cankoçak, soygun olayından 15 dakika sonra yakalanmıştı. Davanın görgü tanığı mahkemede Murat Cankoçak'ı benzetmekle beraber, tam teşhis edememiş ve soyguncunun elbisesinin değişik olduğunu söylemişti.

Murat Cankoçak ise savunmasında, 15 dakika içinde elbise değiştirmesinin maddeten mümkün olmadığını belirterek, ayrıca bir suçlunun üzerine bir başka suç unsuru tabanca alarak yeniden olay mahalline gelmesinin mantıken de kabul edilemeyeceğini söylemişti.

Cankoçak savunmasında, banka soygunu gibi şiddet olaylarını da doğru bulmadığını belirtmişti.

Ecevit ...

(Baştarafı 3. sayfada)

çin verilmediğini soran Doğu Perinçek'e, gerekçe göstermeksizin 'pasaport verilmeyeceği' yanıtını vermiştir.

'Pasaport Kanununda kimlere pasaport verilemeyeceği ve yasaklı durumlar belirtilmiştir. Doğu Perinçek ve Mustafa Kemal Çamkıran'ın, ne vergi borcu vardır, ne de Türkiye'nin siyasi güvenliği bakımından sakınca taşımaktadırlar. Türkiye İşçi Köylü Partisi, Başkanı ve yöneticileriyle, Türkiye'nin siyasi güvenliğinin en kararlı savunucusu olarak tanınmıştır.

"Ecevit hükümetinin partimize karşı takındığı bu anti-demokratik tutumu ve seyahat özgürlüğünün çiğnenmesini protesto ediyoruz.'

Memurlar...

(Baştarafı 3. Sayfada)

gulamaya konacağı bildirildi.

Kararnamede, memur ve emeklilere avans biçiminde 750 ve 1000 lira olarak ödenen yardımın, 1 Kasımdan itibaren geçerli olmak üzere bin lira artırılması öngörüyor. Buna göre, 750 lira yakacak yardımı alan memur ve emekliler 1750, 1000 lira yakacak yardımı alanlar ise, 2000 lira alacaklar.

"Örtülü MC"

(Baştarafı 3. Sayfada)

henüz belli olmamıştır. Bu yüzden kişilerle ilgili bir şey söyleyemiyoruz. Meclis'te konuştuğumuz bazı AP'li parlamenterlere "Türün İçişleri Bakanı olur mu?" diye sorduğumuzda, "sanmıyoruz" cevabını aldık. Bakalım göreceğiz. Genel müdürlüklerin ve müsteşarlıkların kaderi de önümüzdeki günlerde ortaya çıkacaktır.

Hükümetle ilgili isimler önemlidir ve bunlar Demirel'in geleceğini belirlemede önemli rol oynayacaktır. Faik Türün gibi, 12 Mart'ta adı işkenceciye çıkmış bir kişinin İçişleri Bakanı olması, çözüm getireceği iddiasındaki Demirel için iyi bir başlangıç olmayacaktır. Anarşi, adı zorbaya çıkmış kişilerle önlenemez. Eğer Demirel, Türün gibilere görev vermeye kalkarsa, önemli bir çevrenin desteğini baştan kaybeder.

Demirel'in önündeki sorunların çözümünü ve nasıl bir mecraya yöneleceğini, isimlerden çok içinde bulunduğumuz şartlar belirleyecektir. Henüz ne olduğu belli olmadan "Bu Örtülü MC'dir" yaftasını yakıştırmayı doğru görmüyoruz. MC belli bir tarihi dönemin olayıydı. Bugünkü şartlar yeni bir MC için elverişli değildir. AP, bu yüzden eski ortaklarına böylesine bir birlik teklif etmedi. MHP ortaklığı hem geniş çevrelerde tepkiye yol açmakta, hem de AP içinde rağbet görmemektedir. MC'nin maddi şartları yoktur. Demirel'in de böyle bir girişimde bulunmaya niyeti olmadığı anlaşılıyor. İki müsteşarlık, üç genel müdürlük hükümetin niteliğini ve ne yapacağını tayin eden esas neden olamaz.

Demirel'in nereye yöneleceğini belirleyecek olan, dış politika ve özellikle Kıbrıs konusundaki tutumu, ekonomik sorunların altından kalkabilmek için izleyeceği yol, anarşiye karşı alacağı önlemlerdir. Kıbrıs sorununu çözme yolunda atacağı her adım, Demirel'in Batıyla ilişkilerini düzeltecek ve istediği kaynakları bulmasını kolaylaştıracaktır. Batıdan sağlanan olanaklar, Demirel'in manevra kabiliyetini artıracak ve diğer sorunların çözümüne yardımcı olacaktır. Böyle bir gelişme, bu düzenin sınırları içinde en elverişli olanıdır.

Demirel, IMF'nin reçetelerini benimserse, bunu kaçınılmaz olarak baskı tedbirleri takip edecektir. İşçi ücretlerini dondurmak, KİT'lerden işçi atmak ve devlet mamullerine zam yapmak gibi girişimler ancak halkın tepkisini bastırarak yürütülebilir. Demirel'in böyle bir tutuma girmesi onun nereye gideceğini de belirleyecektir.

Halka zorbalık, Demirel'i Türkeşlere yaklaştırır ve iddia edilen "Örtülü MC" bu şartlarda ortaya çıkabilir. Türkiye'nin sorunlarını çözmek için, halkın özgürlüklerine saygı gösteren ve Kıbrıs'ta çözümden yana olan bir Demirel ise, Türkeşlerden uzaklaşır ve MC hayali kuranların umutları da suya düşer.

Şimdiden Demirel'in üstüne bir MC örtüsünü örtmenin doğru olmadığı düşüncesindeyiz. Demirel'in hangi örtüyü örteceğini önümüzdeki günlerdeki tutumu gösterecektir.

Hükümette 12 Martçılar...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Programın okunmasının tamamlanmasından iki tam gün sonra, program üzerinde görüşmelere geçilecek. Görüşmelerin tamamlanmasından bir tam gün sonra ise hükümet için güven oylamasına başvurulacak. Demirel hükümetinin en az 227 güvenoyu alması bekleniyor.

"KURULACAK HÜKÜMET AP HÜKÜMETİDİR"

Malatya Senatörü Hamdi Özer'in katılma töreninden sonra gazetecilerle görüşen AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, kurulacak hükümetin bir AP hükümeti olduğunu söyledi.

Demirel bir gazetecinin, "CHP Genel Başkanının bakanlar arasında değil de bürokrasi içinde MHP ve MSP'ye yer verilerek örtülü MC'nin oluşacağı görüşü hakkında siz ne diyorsunuz" şeklindeki sorusunu şöyle cevapladı: "Nereden biliyormuş, kimden duymuş? Yok böyle bir şey. Herkes her aklına geleni söylerse ne olur o zaman?"

Demirel, kurulacak hükümeti her iki partinin de şartsız destekleyeceklerini açıklaması üzerine, AP'nin bu desteğin ne anlama geldiğini araştırdığını söyledi. Demirel bu partilere 7 soru ile gittiklerini ve 'evet' cevabını aldıklarını belirtirken "MC ya vardır, ya yoktur. MC olsaydı koalisyon olurdu" dedi.

Demirel bütün çalışmaların aleni bir şekilde sürdürüldüğünü ifade ederken, ciddi bir çalışma içinde bulunduklarını ve hükümet ortaya çıkmadan, hakkında söylentiler çıkarmayı doğru bulmadıklarını söyledi.

Bu arada TRT'yi de eleştiren Demirel bu konuda şunları söyledi:

"Hükümeti TRT mi kuracak biz mi kuracağız? TRT ne zamandan beri hükümet kurulmadan kurulacak hükümet hakkında yanıltıcı yayınlar yapıyor? Ecevit hükümeti kurarken, hiç böyle bir şey yapmadılar."

Demirel, hükümetin kurulduktan sonra icraatına ilişkin eleştiriye bir itirazı olmadığını belirtirken, varsayımlar üzerine tartışılmasını eleştirdi

MSP'li...

(Baştarafı 3. Sayfada)

kuyoruz" dedi.

Cumalıoğlu, 2 Haziranda yaptıkları bir açıklama ile bağımsız bakanların AP tarafından gizli bir anlaşmayla CHP'ye ödünç verildiğini söylediklerini hatırlatarak.

"Daha önceleri Erbakan Hocamızın da söylediği gibi, Demirel hükümeti de CHP hükümeti gibi başarılı olamayacaktır. Çünkü ikisi de Batıya bağlı politika takip edeceklerdir. Milli modele dönülmedikçe, hükümetlerin hangisi olursa olsun, başarılı olmaları mümkün değildir." dedi.

Bugün saat...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ile ilgili filmler gösterilecek.

Yurttaki orta öğrenim ve yüksek öğrenim kurumlarında da bugün düzenlenecek olan törenlerle Atatürk anılıyor. Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi "Atatürk'ün bugünkü önemi" konulu bir panel düzenledi. Bugün saat 15.00'de yapılacak olan panele, konuşmacı olarak CHP Kocaeli milletvekili Prof. Dr. Turan Güneş, Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Emre Kongar, Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek katılıyor.

Ankara Üniversitesi Rektörlüğü tarafından da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi salonunda bir tören yapılıyor.

EVREN'İN MESAJI

Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle bir mesaj yayınladı. Evren, mesajında, "Ömür boyu büyük değer verdiğin, gözbebeğin Türk Silahlı Kuvvetleri senin kıymetli emanetin Türkiye Cumhuriyetini her zaman koruyacak" dedi.

DEMİREL

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle yayınladığı mesajda, "Büyük Atatürk'ü ebediyete kadar her Türk gönlünde yaşatacaktır" dedi.

TİKP BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK'İN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanı Doğu Perinçek, Mustafa Kemal Atatürk'ün 41. ölüm yıldönümü nedeniyle yayınladığı mesajda şöyle dedi:

"Ölümünün 41. yıldönümünde Milli Kurtuluş Savaşımızın büyük önderi ve Türkiye Cumhuriyetinin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü derin bir saygıyla anıyoruz.

Atatürk, Türkiye halkının yetiştirdiği en büyük devrimcidir. O, dünyamızın ve ülkemizin en bunalımlı bir döneminde bütün halkı birleştirmiş, tehlike ve güçlüklerin üzerine cesaretle yürümüştür.

Atatürk, Milli Kurtuluş Savaşımıza başarıyla önderlik ederek ezilen ulusların cesaret ve esin kaynağı olmuştur.' O, altıyüz yıllık köhne Osmanlı Devletine ve hilafete son vermiş, demokratik devrim tarihimizin en büyük atılımını gerçekleştirmiştir.

Bugün iki süper devlet arasındaki hegemonya mücadelesi, kargaşalık ve bunalımlar yaratmaktadır. Fırtınalı bir dönemde yaşıyoruz. Yüz yüze bulunduğumuz tehlikeler ve sorunlar büyüktür. Rusya, milli bağımsızlığımıza ve milli birliğimize gözünü dikmiştir. Ülkemizin her alanda Amerika'dan bağımsız bir duruma gelmesi yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Sovyetler Birliği ve MHP anarşiyi kışkırtmakta, özgürlüklerimizi tehdit etmektedirler.

Bugün Mustafa Kemal Atatürk'ün mirasını savunmak ve yaşatmak yurtseverliğin ve devrimciliğin gereğidir. Sorunların üstesinden gelebilmek için büyük devrimciyi örnek almak, bütün milletimiz için önde gelen bir görevdir."

KUMBARACIBAŞI

Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi Başkanı Onur Kumbaracıbaşı, 10 Kasımda Atatürk'ün matem havası içinde anılmaması gerektiğini söyledi. Kumbaracıbaşı,

"Atatürk'ün ölüm yıldönümünün anlamı çok farklı. Tüm gençliğe Atatürk'ün ülkeye yaptıklarının anlatılması demeyeyim ama, mutlak surette hatırlatılması olayıdır 10 Kasım. Hatta matem havası içinde geçmemesi gereken bir olaydır. Biz diğer yüksek öğrenim kurumlarındaki uygulamaları kesin bilmemekle beraber akademimizin tüm fakülte ve yüksek okullarında anıyoruz."

İSTANBUL'DA

Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 41. ölüm yıldönümü için resmi tören İstanbul Üniversitesinde yapılıyor.

Vali, İdari Şube Başkanları, Daire Müdürlerinin, öğretim üyeleri ve öğrencilerin katılacağı tören, saat 8.30'da İstanbul Üniversitesi Merkez Binada başlıyor. Törene katılanlar, daha sonra saat 9.30'da Hukuk Fakültesi doktora salonundaki konferansa katılacaklar.

Birinci Ordu Komutanlığının düzenlediği tören, Ordu Karargahında yapılıyor. İstanbul Teknik Üniversite Maden Fakültesinde de bir tören düzenlendi.

Boğaziçi Üniversitesinde düzenlenen törende Rektör Semih Tezcan, öğretim üyeleri ve öğrenciler konuşacaklar. Törende BÜ Folklor Kulübü Marşlar Korosu da Atatürk ve bağımsızlıkla ilgili marşlar söyleyecek.

DGB'Lİ GENÇLER OKULLARDA POSTER ASTILAR

İstanbul Teknik Üniversitesinde DGB üyesi öğrenciler sınıflarda Atatürk posterleri astılar.

Öğrenciler, Gümüşsuyu binasında Elektrik ve Makina Fakültelerinde, Ayazağa'da Temel ve İşletme Fakültelerinde, Maçka Maden Fakültesinde, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi İnşaat ve Makina bölümlerinde Atatürk posterleri asarak konuşmalar yaptılar. DGB üyesi öğrenciler konuşmalarında, öğrencileri bugün İTÜ'de yapılacak törene katılmaya çağırdılar. İGD'nin başını çektiği sahte solcu grupların posterlerin asılışını ve konuşmaları engelleme çabalarına karşı bir DGB üyesi Brejnev'i bile getirseniz, gençliğin milli değerlere ve Mustafa Kemal'e sahip çıkmasını engelleyemezsiniz" dedi.

Boğaziçi Üniversitesinde düzenlenen "Mustafa Kemal Gerçeği" sergisinde, dün düzenlenen toplantıda Atatürk'ün bağımsızlık konusundaki fikirleri üzerinde duruldu. Kurtuluş Savaşı yıllarındaki çeşitli örnekler anlatıldı.

Bunun yanısıra İstanbul Üniversitesine bağlı Edebiyat Fakültesi, Eczacılık Fakültesi, Çapa Tıp Fakültesi ve Cerrahpaşa Hemşirelik Lisesinde de DGB'li öğrenciler sınıflara ve okulların bazı bölümlerine Atatürk posterleri astılar.

DGB'NİN AÇIKLAMASI

İstanbul Devrimci Gençlik Birliği Başkanı Atilla Aytemur "Gençlik Mustafa Kemal'in Yolundan Yürüyor" başlıklı bir basın açıklamasında bulundu. Aytemur, "Türkiye gençliği, okullarımızda Mustafa Kemal'in bağımsızlıkçı rüzgarını öylesine estirecektir ki, onun resimlerini yırtan, Rus beslemeleri, büstlerini kıran yobazlar bir daha ortaya çıkmaya cesaret edemeyecektir" diyerek Mustafa Kemal Atatürk'ün anısı önünde saygıyla eğildiklerini belirtti.

Kırıkoğlu...

(Baştarafı 3. Sayfada)

bah saat 10'da CHP Genel Merkezi önünde düzenlenen bir törenden sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisine getirildi. Kırıkoğlu'nun cenazesi Maltepe Camisinde kılınan öğle namazından sonra Cebeci Asri Mezarlığında toprağa verildi.

CHP Genel Merkezi önünde düzenlenen törene, CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit, Genel Sekreter Mustafa Üstündağ, Genel Sekreter Yardımcıları, Genel Yönetim Kurulu üyeleri, Ankara İl Başkanı, CHP Gençlik Kolları Başkanı, CHP Kadın Kolları Merkez Kurulu, CHP'li Milletvekili ve senatörler ile yurttaşlar katıldı.

Törende bir konuşma yapan Genel Başkan Bülent Ecevit, Kırıkoğlu'nun siyasi yaşamını ve CHP'ye katkılarını anlattı. Ecevit, Kırıkoğlu'nu kaybetmekten duydukları üzüntüyü dile getirirken, "Kırıkoğlu, CHP içindeki yenileşme ve halkla bütünleşme hareketlerinin öncülerinden di ve CHP'ye çok değerli katkıları olmuştu" dedi.

Ecevit, Kamil Kırıkoğlu'nun yalnızca CHP'nin gelişmesine değil, Türkiye demokrasisine ve siyasal yaşama çok değerli katkıları bulunduğunu ve her zaman şükranla anacaklarını belirtti.

Halkımızın yetiştirdiği en büyük devrimci

(Baştarafı 1. sayfada)

muoyu, 1960'tan sonra ilk defa geniş bir şekilde Atatürk'ü tartışmaya başlamıştır. Artık toplumumuzun daha geniş kesimleri, canlı bir düşünce hayatı içinde ve en önemlisi kafalardaki paslardan ve zincirlerden biraz daha kurtulmuş olarak Kemalist devrimi tartışıyor ve değerlendiriyordu. Bu sağlıklı ortamda ve 1960 sonrası kitle hareketinin coşkun yükselişi içinde, toplumumuz Atatürk'ü büyük bir devrimci gerçek olarak daha iyi tanıdı ve anladı. Öte yandan gene bu ortamda, bulutların üzerindeki tartışılmaz "ebedi şef" anlayışının karşısına, "devrimcilik" adına Atatürk'ü neredeyse hiçe indiren inkarcı görüşler de çıkarıldı.

Türkiye'deki devrimci hareket, son 25 yıl içinde her konuda olduğu gibi Atatürk'ü anlama ve değerlendirme konularında da "çocukluk hastalıkları" ile karşılaştı. Bu çocukluk, bu toyluk, yalnız "sosyalist" olduğunu söyleyenler arasında görülmedi. Atatürk'ün kurduğu CHP içinde Ecevit çevresinde bir "redd-i miras" lafıdır dolaşmaya ve yazılmaya başlanmıştı. Atatürk'ün mirasını red eğilimi, "solcu" havalara bürünüyordu. Fakat çok geçmeden anlaşıldı ki, "üst yapı devrimcisi" gibi eleştirilerin arkasında, esas olarak CHP'nin doğuş yıllarındaki devrimcilik reddediliyordu. "Kitlelerle birleşmek" adı altında, aslında son tahlilde gericilikle birleşebilmek için, Atatürk'ten kalan mirası biraz hafifletmek, devrimci "yüklerden" kurtulmak gerekiyordu!

Ne var ki, CHP gibi geniş kitlelere dayanan ve Kurtuluş Savaşında doğan bir partide, "mirasın reddi" konusunda çok ileri noktalara gitmeye imkan yoktu. Ama "devrimci" lafazanlığı kimseye bırakmayan, halktan kopuk maceracı çetelerin başlarını alıp gitmelerini önleyecek hiç bir bağ bulunmuyordu. Bunlar, toplumdan, emekçi kitlelerden, devrimci geçmişten, her türlü milli değerden iplerini koparmışlardı. Teoride ve pratikte tam anlamıyla başıbozuktular. Böylece TİKKO ve benzeri çeteler de, "solculuk" adına Atatürk'ü inkar edenlerin kervanına katıldılar. Bu kervan, Moskovacı İsmail Bilenlerin kışkırtması sonucu İstiklal Marşına yapılan saygısızlık olayında varacağı yere vardı.

ABD emperyalistlerinin Atatürk ve Millli Kurtuluş Savaşının anılarını küllendirme çabalarına en sonunda Moskovalı emperyalistler kondular. Yakın zamana kadar Atatürkçülüğü kimseye bırakmayan bazı aydınlarımız, umutlarını Rusya'ya bağladıktan sonra, Batı ülkelerinde bayraktan don yapıldığından dem vurarak milli değerlere yapılan saygısızlıkları mazur göstermeye çalışır oldular. Herhangi bir emperyaliste yaklaşmak, ülkemizde daima devrimci geçmişe karşı cepheden veya sinsi bir mücadele açmakla birlikte olmuştur.

Kim ne derse desin, Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye halkının yetiştirdiği en büyük devrimcidir. Türkiye toplumu, son altı yüzyıl içinde Mustafa Kemal'in önderlik ettiği Kurtuluş Savaşı ve daha sonraki reformlar kadar büyük bir değişikliği yaşamamıştır. Türkler, denebilir ki, barbarlıktan uygarlığa geçmelerinden bu yana en büyük devrimci atılımı Mustafa Kemal'in önderliğinde başarmışlardır. Son altı yüzyılın Türkiye tarihi, Milli Kurtuluş Savaşımız kadar geniş yığınları harekete geçiren ve toplumumuzda derin etkiler yapan bir eylemi henüz yazmış değildir.

Bunlar gerçeklerdir. Marksizm, tarihi olayları ve kişileri maddi bir olgu olarak ele alır, olayların ve kişilerin tarihin akışı içindeki rollerine bakar. Devrimciler, tarihi kişileri, ne gibi değişikliklere önderlik ettiklerine bakarak değerlendirir. Böyle sağlam bir bakış açısına sahip olan herkes, toplumumuzun vicdanına yerleşmiş olan şu kanıyı paylaşır: Mustafa Kemal'in toplumumuz tarihindeki yeri bambaşkadır, hiç bir kimseyle karşılaştırılamaz.

Öte yandan Mustafa Kemal'in tartışılması ve eleştirilmesi, insanlarımızın ufkunun açılması bakımından çok yararlı olmuştur. Bulutların üzerinden yere indirilen Atatürk, büyüklüğünü gerçeklerden alan bir devrimci olarak, halkımızın yetiştirdiği en büyük devrimci olarak gönüllere daha sağlam yerleşecek, efsanevi değil, fakat gücünü hayattan alan derin bir saygı kazanacaktır.

Sütlüce'de...

(Baştarafı 3. Sayfada)

kedip içeri gireceği sırada kapının önünde bekleyen iki kişinin saldırısına uğradı. Saldırganlar erin elinde bulunan tüfeği aldılar. Bu arada soygunculardan biri süngü ile yüzünden yaralandı. Daha sonra, bir soyguncunun ateş açmasıyla er Recep Kesikbaş şakağından vurularak öldürüldü. Erin öldürülmesinden hemen sonra da içerde bulunan iki kişi paralarla birlikte dışarı çıkarak çalıntı olduğu belirlenen 34 KA 327 plakalı Anadol marka bej renkli oto ile olay yerinden süratle kaçtılar.

Soyguncuların kullandığı otomobil Hasköy Bademli semtinde terkedilmiş durumda bulundu, otonun içinde çok miktarda kan izine rastlandı. Görgü tanıkları, soyguncuların burada kendilerini bekleyen başka bir Anadol marka otoyla kaçtıklarını söylediler.

TELEVİZYON

19.00 HABERLER

19.05 ATA'YI ANIŞ

Selçuk Özdoğan'ın sunduğu programda Kurtuluş Savaşı ve devrimler şiirsel bir anlatımla görüntüleniyor.

19.20 YIRTMAK KARANLIKLARI

Programda Atatürk'ün yaşamından ve yaptığı devrimlerden günümüz için çıkarılması gereken sonuçlar ve değerlendirmeler konu alınıyor.

19.35 ATATÜRK'ÜN DÜNYA GÖRÜŞÜ

Prof Özer Ozankaya ve Sami Nabi Özerdim'in katıldığı söyleşi programının konusu Atatürk'ün dünya görüşü.

20.00 ATATÜRK BELGESELİ

20.30 HABERLER

21.00 ATATÜRK'ÜN SEVDİĞİ ŞARKILAR

Programda, Nevin Demirdöven, Sevim Süer, Hüseyin Gökmen ve Yüksel Bozbey, Atatürk'ün sevdiği şarkıları seslendiriyorlar.

21.25 GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

M. Sunullah Arısoy'un sunduğu Mustafa Kemal'i anma programı. Programa katılan bilim adamları ve ele alınacak konular şunlar: Prof. Dr. Bülent Daver (Atatürk'de bilim düşüncesi ve laiklik), Prof. Dr. Bahri Savcı (Atatürk'de bağımsızlık ilkesi ve devrim düşüncesi), Prof. Dr. Türkkaya Ataöv (Atatürk'ün izlediği Türk dış politikasının temel ilkeleri ve uluslararası politika anlayışı), Ord. Prof Enver Ziya Karal (Atatürk'de Batı kavramı, Batılılaşma ve devrimlerin temel ilkeleri), Türk Tarih Kurumu Genel Müdürü Uluğ İğdemir (Atatürk'ün insancıl yanı ve tarih anlayışı)

22.35 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00—01.00 Atatürk'ün ölüm yıldönümü dolayısıyla Ankara Radyosuna bağlı ortak yayın.

TRT 2

07.00—01.00 Atatürk'ün ölüm yıldönümü dolayısıyla Ankara Radyosuna bağlı ortak yayın.

TRT 3

Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle Ankara Radyosuna bağlı özel yayın.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 26 52 44 İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 ☐ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 ☐ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 ☐ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 ☐ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 450 TL	3 aylık 675 TL
6 aylık 900 TL	6 aylık 1350 TL
1 yıllık 1800 TL	1 yıllık 2700 TL

Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt.) 250 TL
3.5.7. sayfalar (Sütun/snt.) 300 TL
Yayın İlanı (Sütun/snt.) 100 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL
Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340—281

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

10 Kasım'dan 23 Kasım 1938'e

Basından günü gününe haberlerle Atatürk'ün ölümü

Cuma 11 SONTEŞRİN 1938 5 KURUŞ

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

KURTARICINI VE EN BÜYÜK EVLÂDINI KAYBETTİN

Türk milleti sen sağ ol!

Meclis Bugün yeni Cümhurreisini seçiyor

F. R. ATAY

Bırakınız, son kanlı damlasına kadar, göz yaşlarınızı onun yasında tüketiniz; Atatürk'ün ölümünü görmüş olanlar, bir daha kime ağlıyacaksınız?

Aylardanberi, on yedi milyon onun başucunda, bu faciayı geciktirmek için çırpındı, durdu. Bir tanrı veya kahraman mı, bir baba, dost veya kardeş mi, onunla ne kaybediyorduk? Hayır.. onsuz nemiz kalacaktı?

Resmî tebliğ

10 İkinciteşrin 1938 — Atatürk'ün müdavi ve müşavir tabipleri tarafından verilen rapor suretidir:

Reisicümhur Atatürk'ün umumi hallerindeki vehamet dün gece saat 24 te neşredilen tebliğden sonra her an artarak bugün, 10 ikinciteşrin 1938 perşembe sabahı saat dokuzu beş geçe Büyük Şefimiz derin koma içinde terkihayat etmişlerdir.

Müdavi tabipler:
Prof. Dr. Neşet Ömer İrdelp,
Prof. Dr. Mim Kemal Öke,
Dr. Nihat Reşat Belger.
Müşavir tabipler:
Prof. Dr. Akil Muhtar Özden
Prof. Dr. Hayrullah Diker
Prof. Dr. Süreyya H. Serter
Dr. M. Kâmil Berk
Dr. Abrevaya Marmaralı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetinden:

Reisicümhur Atatürk'ün milleti mateme gark eyliyen ziyaı dolayısiyle Teşkilâtı Esasiye Kanununun 34 üncü maddesi mucibince yeni Reisicümhur intihap edilmek üzere teşrinisaninin on birinci cuma günü saat on birde Büyük Millet Meclisinin içtimaa dâvet ederim.

Reisicümhur Vekili ve Büyük Millet Meclisi Reisi
M. A. Renda

C. H. P. Komutay grupu toplantısı

Büyük Millet Meclisi C.H.P. Grupu bu sabah saat dokuzda toplanacağından âzânın bulunmaları rica edilmektedir.

BAŞVEKİLİMİZ GELDİ

Vekiller heyeti toplandı

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ HÜKÜMETİNİN RESMİ TEBLİĞİ

Atatürk'ün ölüm haberini veren 11 Sonteşrin (Kasım) 1938 tarihli Ulus gazetesi Gazetenin başlığı "Kurtarıcını ve en büyük evladını kaybettin. Türk milleti sen sağ ol!"

10 Kasım 1938 günü İstanbul ve Ankara...

- **10 Kasım 1938 günü İstanbul'da akşam gazeteleri ölüm haberini duyunca daha önce hazırladıkları birinci sayfa kalıplarını bozuyor ve kalın siyah çerçeve içine alınmış yeni sayfada kalın harflerle Resmi Bildiriyi duyuruyorlardı. Bazı sabah gazeteleri de ikinci baskı yapmışlardı. İlk yazılar basın mensuplarının duydukları derin acıyı yansıtıyordu**
- **Saat 11'de İstanbul'da Atatürk'ün ölümü duyulunca İstanbul Üniversitesi Konferans Salonunda toplanan 6 bin genç saygı duruşu yapıyordu. Rektör Cemil Birsel "Bu ızdırabı en fazla duyan Atatürk'ün Cumhuriyeti kendisine emanet ettiği gençlik olmuştur" diyordu**

Öbek öbek radyo başında toplanan Ankaralılar resmi bildiriyi duyunca gözyaşlarını tutamadılar Radyo haberi verdikten sonra normal yayınını kesti. Akşam saat 18.30'dan 21.00'e kadar Atatürk'ün Gençliğe Hitabı ve çeşitli sözleri okunuyordu

İstanbul, 10 (telefonla)— İstanbullular sabahın ilk saatlerinden beri Büyük Ata için gözyaşı döküyorlar. Kadın, erkek, çocuk, yaşlı, yerli, yabancı herkes ağlıyor. Teselli edilmez haberi ilk olarak saat 9'u 10 geçe Dolmabahçe Sarayının önünden geçenler ve Sarayın üzerindeki Riyaseticumhur forsunun yarıya indirildiğini görenler öğrendiler. Sonra bu bir gözyaşı seli, bir heyecan dalgası halinde bütün şehre yayıldı.

Resmi bildiriyi yayınlayan gazeteler daha makinaya verilmeden İstanbul'da bütün sinemalar, tiyatrolar ve her türlü eğlence yerleri kapandı. Işıklı reklamlar söndürüldü. Birçok dükkanlar kepenklerini indirdiler. Birçokları da kapandı. Sokaklar insanlığın gururu olan en Büyük Türkün ölümüne ağlayanlarla doldu.

İlk, ortaokullarda, liselerde, üniversitelerde öğrencilerin gösterdikleri üzüntü ve hassasiyet dünyada hiç bir devirde ve hiç bir yerde görülmemiş derecededir. İlk ve ortaokullarda ve liselerde çocukların yarıdan fazlası üzüntülerinden bayılmışlar ve okulların çoğu öğrenci ve hocalarının göz yaşları arasında derslerini öğleyin tatil etmek zorunda kalmışlardır.

Üzüntü bilhassa üniversitede derin olmuştur. Üniversiteliler Atatürk'ün ölüm haberini saat 11.00'de almışlar ve rektörleri, dekanları, profesörleriyle beraber büyük Atalarına ağlamak için konferans salonunda toplanmışlardır. Salona toplanan 6 bin güzide genç Atatürk'ün büyük resmi önünde önce büyük Atalarının hatıralarını andılar. Bir dakika sustular. Ona ebediyyen bağlı kalacaklarını vadettiler. Sonra Cemil Bilsel ağlayarak kürsüye çıktı:

"Arkadaşlar, dedi, kendisine bağlı olduğumuz Atatürk bugün dokuzu beş geçe hayata gözlerini kapattı... Bu konferans salonunda yüzlerce, binlerce toplantı oldu; fakat bugünkü kadar hazin olmadı. Ben de sizlerle beraber ağlıyorum...: Bu ızdırabı en fazla duyan Atatürk'ün Cumhuriyeti kendisine emanet ettiği Türk Gençliği olmuştur.

Rektörün bu konuşmasından sonra gençlere Vali Muhittin Üstündağ'ın gönderdiği telgraf okundu. Üstündağ bu telgrafında üniversitelilerin ve memleketin büyük matemini taziye ediyor ve Atatürk'ün en fazla sevdiği gençliğe onun cenaze töreninde en seçkin yeri vereceğini söylüyordu. Gençler konferans salonundan gözleri yaşlı ayrıldılar.

Küçük bir Ankaralı. Haberi duyunca babası hemen gazete bayisine göndermiş. Ama küçük çocuk gazeteyi yolda okumaya başlamış bile

10 Kasım 1938 günü İstanbul

11 Kasım 1938 tarihli Ulus gazetesi 10 Kasım'daki İstanbul'u işte böyle anlatıyordu.

İstanbul'da basılan akşam gazeteleri Atatürk'ün ölüm haberini alınca, daha önce hazırladıkları birinci sayfa kalıplarını iptal ediyor ve acı haberi kalın siyah çerçeveler içine alınmış birinci sayfalarında duyuruyorlardı. Bu arada sabah basılan gazeteler de ikinci baskıya hazırlanıyorlardı. Çerçevelerin içinde kalın harflerle dizilmiş ve büyük başlıkla "Resmi Tebliğ" sözleri dikkati çekiyordu.

Resmi Tebliğ

10 İkinciteşrin 1938 Atatürk'ün müdavi ve müşavir tabipleri tarafından verilen rapor suretidir:

Reisicumhur Atatürk'ün umumi hallerindeki vehamet dün gece saat 24'ten sonra her an artarak bugün, 10 İkinciteşrin 1938 Perşembe sabahı saat dokuzu beş geçe Büyük Şefimiz derin bir koma içinde terkihayat etmiştir.

Akşam gazeteleri ve ikinci baskı yapan gazeteler İstanbullular tarafından bir anda kapışılıyordu. Sanki İstanbullular ölüm haberine inanmak için haberi bir kez de yazılı görmek istiyorlardı.

Gazetelerde ölüm haberiyle birlikte basın mensuplarının kısa sürede yazdıkları ve o anda içinde bulundukları duyguları yansıtan ilk yazılar yer alıyordu.

Akşam gazetesi başyazısında duyulan derin acı dile getirildikten sonra, yazı Atatürk'ün nutuklarından alınmış şu cümle ile bitiyordu:

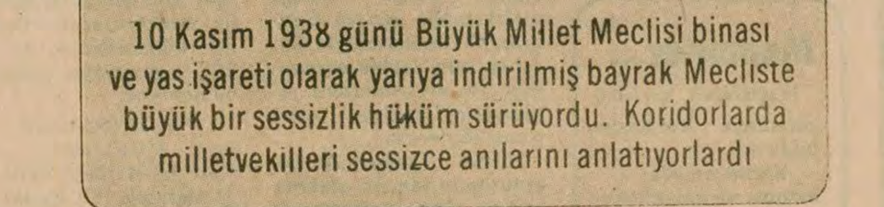
"Benim naçiz vücudum elbette toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet yaşıyacaktır."

Son Posta gazetesinde Ercüment Talu yazısında *"Kalbinde yurt ve millet sevgisinden başka hiç bir duyguya yer vermemiş dehasıyla, ruhuyla hurafeleri erite erite yirmi beş yıl memleketi ışıklandıran Atatürk'ün, yarattığı bağımsız ve özgür yükselme, içerde ve dışarda sayılan, hürmet edilen Türkiye binasının sağlamlığına"* işaret ediyor ve şunları söylüyordu:

'Yurdun hudutları sağlam, ordusu güçlü, millet aynı idealin, aynı ilkelerin etrafında her zamankinden daha birlik. O da bunu böyle istiyordu."

Haber gazetesinde ölüm haberi üzerine yazılan yazının başlığı *"Çekmez kürenin sırtı bu tabutu cesimi"* şeklindeydi. Yazı şu cümlelerle son buluyordu:

"Atatürk aramızdan bir madde olarak ayrılmıştır. Bir ruh olarak o daima bizimle beraber, aramızda ve içimizdedir."

10 Kasım 1938 günü Büyük Millet Meclisi binası ve yas işareti olarak yarıya indirilmiş bayrak Mecliste büyük bir sessizlik hüküm sürüyordu. Koridorlarda milletvekilleri sessizce anılarını anlatıyorlardı

10 Kasım 1938 günü Ankara

10 Kasım 1938 sabahı Ankara'da neler oluyordu? Ankaralılar Atatürk'ün uzun süredir devam eden rahatsızlığından dolayı endişe içindeydiler. Her gün Atatürk'ün hastalığının seyrini radyo haber bültenlerinde ve gazetelerde okuyorlardı. 10 Kasım sabahı Ulus gazetesini okuyanlar şu başlıkla karşılaştılar: *"Umumi ahval vehamete doğru seyir ediyor"*. Bu haber Ankaralıların içindeki endişeleri artırdı. Çok geçmeden acı haber duyuldu. Ulus gazetesi de ikinci baskı yaparak ölüm haberini ve resmi tebliği duyurdu. Gazete bir anda bitti. Gazete binasının önünde, bayilerin civarında toplanan halk gazetedeki haberi gözyaşları içinde okuyordu.

11 Kasım 1938 günü yayınlanan Ulus gazetesi 10 Kasım'daki Ankara'yı şöyle anlatıyordu:

Saat on... Atatürk elli beş dakikadan beri tarihin malıdır. Millet ölçüsündeki sevgiler ortak bir his halinde gönülleri birbirine bağlıyor. İlk kara haberler Kamutaya (TBMM), devlet dairelerine partiye (CHP) gelmiştir. Fakat millet Ata'sının ölümünü, teneffüs ettiği havanın ağırlığından anlamış gibidir. Herkes birbirine neden ağladığını sormuyor. Kim kime başsağlığı dilesin?..

Şu manzara görenlerin kalplerini yırtmıştır: belki henüz daha hiç ölüm için gözyaşı dökmemiş küçük çağdaki ilkokul yavruları, okulda, sokakta, evde körpe vücutlarını sarsarak ve göz yaşı yerine kan akıtır gibi acı duyarak ağlıyorlardı.

Yüksek okullarda ve liselerde ızdırap hudutsuzdu. Sokaktan geçenler, bilhassa kız okullarındaki ağlamaların seslerini duydular.

Kamutay'da:

Dün Kamutay büyük matemin mihrakı gibiydi. Kamutay'ın çalışma devresine girmiş olması dolayısıyla çoğunluğu şehrimizde bulunmakta olan milletvekilleri acı haber üzerine Meclis binasında toplandılar. Bakanlarımızdan bazıları da Meclis'e gelmişti. Koridorlar ve encümen odaları akşama kadar dolu idi. Aralarında Atatürk'le silah arkadaşlığı, devrim arkadaşlığı yapmış ve O'nun izinden yürümüş olanlar O'na ait hatıraları anlatıyorlardı. Kamutay da pazartesi günkü celsesinde bir hafta sonra toplanmaya karar vermiş olduğundan milletvekillerinden bazıları şehrimizden ayrılmışlardı. Meclis Başkanlığının toplantıya daveti üzerine milletvekilleri Ankara'ya dönmüşlerdi. Kamutay bugün saat onbir'de toplanarak Cumhurreisi seçimi yapacaktır.

Her tarafta matem: Atatürk'ün, Yeni Türkiye'nin kalbini oyarak örmüş olduğu Başşehi[r] milletin kalbine işle[n]miş ve varlığında ya[r] almış büyük bir mat[e]min sessizliği içindedi[r].

Acı haber, İstanbu[l]da ve Ankara'da bul[u]nan yabancı basın ve [a]jans temsilcileri tarafı[n]dan bütün dünyaya v[e]rilmiştir. Radyolar dü[n] öğle ve gece yayınları[n]da bu telgraf haberleri[ni] okumuşlardır. Şehr[i]mizde ve vilayetlerd[e] bütün resmi daireler, e[l]çilikler, konsoloslukla[r], parti evleri (CHP bin[a]ları) ve halkevleri ba[y]raklarını yarıya indi[r]mişlerdir.

Gözümüz yaşlı [ve] gönlümüz kırık Büyü[k] Milletin acısını paylaş[ı]rız.

Ankara Radyosund[a]:
Ankara Radyosu b[ü]yük yasımız üzerine h[er] günkü yayınını kesmi[ş]tir. Dün yalnız bildiril[er] okunmakla yetinilmi[ş], akşam da saat 6.30'd[an] 9'a kadar büyük yas[ın] en büyük tesellisi olar[ak] Atatürk'ün vecizeler[i], gençliğe hitabı tekr[ar]lanmış, hayatını anlat[an] ansiklopedinin bir kıs[mı] ile Atatürk hakkın[da] bugünkü nüshamız[da] verdiğimiz iki yazı [o]kunmuştur.

Yarın: 11 Kasım 1938 günü...

Acı haberi duyan Ankaralılar, 10 Kasım 1938 günü gazetelerin ve bayilerin önünü doldurdular. İkinci baskı yapan gazeteler bir anda bitti